

GLASNIK SLOVENSKIH DRŽAV

Veljavni slovenski tednik v Združenih državah

Izhaja vsako sredo.

Naročnina:

Za člane, na leto...\$0.96
Za nečlane...\$1.50
Za inozemstvo...\$2.00

NASLOV
uredništva in upravnika:

1951 W. 22nd Place,
Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487

GLASNIK SLOVENSKIH DRŽAV

DELO

OFFICIAL ORGAN

IZOBRAZBA

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.

Issued every Wednesday

Subscription price:

For members yearly \$0.96
For nonmembers...\$1.50
Foreign Countries, \$2.00

OFFICE OF PUBLICATION:
1951 W. 22nd Place,
Chicago, Ill.
Telephone: Canal 2487

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON JUNE 22, 1918.

No. 43.—Štev. 43. Chicago, Ill., 30. oktobra (October) 1918. Leto IV. Volume IV.

Jugoslovani ustanovili svojo državo.—Avstrija se je vdala.

POZOR KRAJEVNA DRUŠTVA K. S. K. J.!

Uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. J. opozarjamo s tem, da naj pazno prečitajo prvo uradno namerilo glavnega tajnika, ki je priobčeno z bolj vidnimi črkami na 5 strani današnje številke!

Ameriške vesti.

ZGODOVINSKI DOGODEK V PHILADELFIJI. DEKLARACIJA NEODVISNOSTI TLAČENIH NARODOV.

V leseni zgodovinski Dvorani Neodvisnosti — Liberty Hall — v Philadelphiji, kjer je bila pred 142 leti podpisana in proglašena neodvisnost Zdr. držav, se je izvršil v soboto 26. t. m. znamenit političen čin, ki ima tudi za nas Jugoslovane zgodovinsko važnost. Pred avspicijami ameriške vlade in lige neodvisnih srednjeevropskih narodov, ki je bila pred kratkem osnovana v Washingtonu pod pokroviteljstvom prof. Tomaža Masaryka, čeho-slovaškega ministrskega predsednika, so se sestali v Philadelphiji zastopniki vseh tlačenih narodov Avstro-Ogrske, da izdajo skupno deklaracijo ciljev svojih narodov. In v isti dvorani, na isti mizi, na kateri je bila podpisana ameriška deklaracija neodvisnosti, je bila podpisana in proglašena sledeča

DEKLARACIJA SKUPNIH CILJEV SREDNJE-EVROPSKIH NARODOV.

Zbrani na konvenciji v Dvorani Neodvisnosti v Philadelphiji, Pennsylvania, Združene države Amerike, dne šestindvajsetega oktobra devetnajsto-osemnajstega leta, mi, prestavljajoč skupaj več kot petdeset milijonov duš, ki tvorijo verigo narodov med Baltičkim in Jadranskim ter Črnim morjem, ki vključuje Čeho-Slovake, Poljake, Jugoslovane, Ukrajince, Litvine, Rumune in italijanske irendentiste, popolnoma ali deloma podvrženi tujemu gospodstvu, globoko cenimo pomoč in podporo, katero so sprejeli naši narodi od vlade in naroda Zdr. držav in od zaveznikov entente, bratov v domovini s tem svečano ter v svojem in v imenu svojih izjavljamo, da stavljamo vse, kar imamo — i narode i mnenje — na razpolago zaveznikom za uporabo proti skupnemu sovražniku. Da pa bo celi svet vedel, katera so po našem prepričanju najbolj bistvena in temeljna načela, ki bodo svoječasno sprejete po naših tožadnih narodih, in kakšne namere vladajo vladajo naše skupno in edinstveno delovanje, sprejemamo in sopolpisujemo naslednja osnovna načela za vse svobodne narode:

1. Vse vlade črpajo svojo moč iz privolitve onih, katerim vladajo.
2. Vsak narod ima svojo neoporečno pravico, organizirati svojo lastno vladno na takih načelih in s tako obliko, da bo po njegovi namazirani najboljše pospeševala njegovo blagostanje, sigurnost in srečo.
3. Svobodnemu in naravnemu razvoju vsake države se mora pustiti, da sledi svoj moralni potek brez zaprek, izjem, ako bi on

kršil ali ogroževal skupne interese vseh.

4. Ne sme biti tajne diplomacije in vsi nameravani ugovori in sporazumi med narodi se morajo obelodaniti prej, nego bodo sprejeti ali ratificirani.

5. Ker imajo naši narodi sorodne ideale in cilje, je treba, da združimo svoja prizadevanja za osiguranje svojih svobodščin v svrhu pospešitve skupnega blagostanja, ako so ta prizadevanja v prid miru in blagostanju sveta.

6. Treba je, da se osnuje liga narodov, ki bo po skupnem in obveznem sporazumu pospeševala istinito in praktično sodelovanje za osiguranje pravice in miru med narodi.

Tekom zgodovine smo bili mi žrtve nasilnih in sebičnih narodov in avtokratskih dinastij, držani v robstvu s silo orožja.

Mi smo pretrpeli razdejanje naših mest, oskrnitev naših domov in dežel in mi smo ohranili svoje ideale samo z našo vstrajnostjo in kljub tiraniji naših tlačiteljev.

Bili smo brez dostojnega predstavnika in sodnji, ki bi zaslužili to ime; nam se je zabranjevala svoboda govora, pravica svobodnega sestajanja in petičij da se popravijo prizadete nam krivice; se je odrekal svoboden in prijateljski odnos s sestrskimi državami in naši sorojaki so bili s silo natirani v vojno proti svojim bratom in proti svojim prijateljem iz sorodnih plemen.

Podpisatelji te deklaracije in predstavniki drugih nezavisnih narodov, ki jo bodo še podpisali, se v imenu svojih tožadnih narodov obvezujemo, da bomo skupno delovali in se prizadevali, da se te krivice popravijo, da ne bodo žrtve te vojne zmanj in da bodo načela, navedena tu, utelešena v organske zakone vsake, bedisi kakor nekoli vlade, katero bodo stvorili naši tožadni narodi.

V imenu Jugoslovancev je podpisal deklaracijo dr. Hinko Hinkovič. Vsi delegati so bili gostje mesta Philadelphia.

Nad 2,000,000 Amerikancev "Over-there."

Washington, D. C. 28. oktobra. — Iz uradnih virov se poroča, da je bilo od začetka vojne do 21. oktobra t. l. poslanih preko morja na francosko fronto 2,008,931 ameriških vojakov.

Velike pridobitve zaveznikov.

Washington, D. C. 26. oktobra. — Oziraje se na sedanji vojni položaj na francoski fronti je general Mareh danes omenil, da so Nemci od 18. julija letos evakuirali nad 7 tisoč štirijaskih milij belgijskega in francoskega ozemlja. Nemci so se umaknili s tega ozemlja, bodisi prostovoljno, ali pa vsled hudega pritiska sovražnika. Minuli teden so Nemci izgubili 400 štirijaskih milij zasedenega ozemlja. Velike vrednosti za Francijo je tudi dejstvo, ker so zavezniške čete pridobile nazaj vse ogromne premožgovne poljane v Severni Franciji.

Vojni proračun.

Washington, D. C. 24. oktobra. — Senatska zbornica je danes odobrila po kratki debati vojni proračun v znesku \$6,345,523,600 za prihodnje leto. Ta svota bo namenjena v razne vojne svrhe kakor za ordnanco, utrdbe, tovarne

kemikalij in za zdržavanje armade ter mornarice.

Za povečanje mornarice.

Washington, D. C. 24. okt. — Mornarični department se je obrnil na kongresno zbornico, da bi se mu dovolilo podaljšanje triletna dobe v svrhu povečanja ameriške mornarice. Vlada namerava zgraditi v tem času deset "super-dreadnaughtov", šest križark in 140 manjših bojnih ladij, kar bo veljalo okrog 600 milijonov dolarjev.

Mornarični tajnik se je izjavil, če se mu ta načrt posreči, bodo imelo čez čas Združene države najboljšo mornarico na svetu.

Nova vojaška bolnišnica.

Vlada Združenih držav je poverila arhitektoma Wheelock and Shank delo za gradbo velike nove vojaške bolnišnice v Maywoodu blizu Chicaga. Prostor za stavbišče je odbran na starem Maywood dirkališču za avtomobile. Bolnišnica bo razdeljena v 4 oddelke, kjer se bo lahko zdravilo 2500 iz Francije došli ranjenih vojakov. Poleg tega bo pridružena tej bolnišnici tudi posebna obrtna šola za pohabljenec.

Ker mora biti ta velika bolnišnica dograjena v 2 mesecih, je pri tej gradbi sedaj zaposlenih nad 3000 delavcev. Označena tvrdka jemlje še vedno nove delavce.

Uvoz klobukov prepovedan.

Washington, D. C. 28. okt. — Vojni industrijski odbor je izdal zakonsko določbo, da se ne sme uvažati klobukov za moške iz inozemstva v svrhu protekcije ameriške klobučarske industrije. Zaeno je ta odbor določil gotove vrste ali izdelke klobukov, katere se bo smelo izdelovati in prodajati.

Influenza pojema v Chicagu.

Zdravstveni komisar mesta Chicaga poroča, da je pričela nevarna "španska" influenza v obče pojemat. Dd 26. do 27. je bilo prijavljenih namreč samo 800 novih slučajev, kar je v primeri s prejšnjimi dnevi povoljno število. O blasti so sedaj prepričane, da je najhujša kriza influence in pljučnice v našem mestu že prestana. Vsled tega je mesto razveljavilo razne začasne določbe in predpise, izdane vsled te epidemije.

Včeraj so se zopet pričele razne zabave po restavrantih. Od danes naprej so zopet odprta gledališča in zabavišča na severni strani Diversey Blvd.

Jutri bodo zopet odprta gledališča, kinogledišča in zborovalne dvorane v južnem in severnem delu mesta od 12. ceste.

V petek bodo odprta vsa gledališča in zabavišča širom mesta izjemši So. Chicaga.

V soboto bodo zopet odprte vse plesne dvorane po mestu.

Vsled te odredbe bodo torej lahko zopet razna podporni društva obdrževala začetkom novembra in naprej svoje redne seje in morebitne zabavne prireditve.

Od 22. sept. do 26. oktobra je bilo v Chicagu 41,431 slučajev influence in pljučnice. Od teh je bilo do 26. oktobra skupaj 8046 smrtnih slučajev.

Dal Bog, da bi ta nesrečna influenza že enkrat za vselej pojnjala, ker grabi neusmiljeno tudi naše slovenske žrtve!

NOVA JUGOSLOVANSKA DRŽAVA.

Basel, Švica, 23. okt. (Havas čas. agen.) Osrednji izvrševalni odbor, izvoljen dne 5. okt. po narodnem svetu Slovencev, Hrvatov in Srbov v Zagrebu, je izdal namerilo, da bo odbor takoj prevzel politično vodstvo omenjenih narodov in se izjavil za ustanovitev neodvisne (suverenske) države na demokratskem temelju.

Sledeča načela je odbor označil:

Prvič—Izvršitev zopetne združitve vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov na plemenski podlagi brez ozira na njih sedanje politične meje.

Drugič—Ustanovitev neodvisne države na demokratski podlagi.

Tretjič—Gledati na to, da bodo imeli narodi, zastopani po odboru, delegata v mirovni konferenci.

Odbor zavrca načrt, obsežen v cesarjevem razglasu za rešitev narodnostnih vprašanj v Avstriji. Jamči bo prosti razvoj vseh narodnih večin, ki utegnejo tvoriti del države, ustanovljene po njem.

Sosednim državam bo zagotovljen prost dohod do morja, pod pridržkom da ne kršijo ustanovnih pravic države in njene ozemske celovitosti.

Odbor končno priporoča splošno med vsemi omenjenimi narodi v svrhu, da se ustanovi velika narodna država.

AVSTRIJA SE JE VDALA. PROSI ZA SEPARATEN MIR.

Basel, Švica, 28. oktobra. (Po Associated Press.) — Včeraj je izročila Avstro-Ogrska švedskemu poslaniku na Dunaju sledeči odgovor namenjen za predsednika Wilsona.

"V odgovor na noto predsednika Wilsona z dne 19. t. m., naslovljeno na avstro-ogrsko vladu, v kateri je hotel predsednik govoriti naravnost z avstro-ogrsko vlado v zadevi premirja in miru — si šteje s tem avstro-ogrsko vladu v čast izjavljati, da se strinja z vsemi dosedanjimi predsednikovimi proklamacijami, tako tudi s točkami, označenimi v zadnji noti glede pravic avstro-ogrskih narodov osobito pa še Čehoslovakov in Jugoslovancev.

Vsled tega sprejema in odobrava Avstro-Ogrska vse pogoje, katere je predsednik stavil kot podlago za premirje in mir. Po sodbi avstro-ogrške vlade ne obstoja sedaj nobena zapreka več, ki bi ovirala začetek teh pogajanj.

Avstro-ogrška vlada je pripravljena sedaj — brez nadaljnjega čakanja na uspehe drugih pogajanj — stopiti takoj v dogovor za dosego premirja in miru med Avstro-Ogrsko in državami nasprotnih stranke, ter je za takojšnje premirje na vseh avstro-ogrskih frontah.

Predsednika Wilsona prosimo, da bi bil takoj priprazen, da podvzame takoj potrebne korake v tej zadevi.

Ta avstrijska nota je bila izdana na Dunaju dne 28. oktobra in podpisana od grofa July Andrasija novega zunanjega ministra.

Turčija bo sledila Avstriji. Nemčija na cedilu.

London, Anglija, 28. okt. — "List Times" piše: "Kakor posnemamo iz dobro poučenih tu-

kajšnjih krogov znači zadnji odgovor Avstrije predsedniku Wilsonu popolno kapitulacijo. Avstrija se je uklonila vsem zahtevam zaveznikov in se s tem brezpogojno vdala. Izgledu Avstrije bo v kratkem sledila tudi Turčija, tako da bo ostala Nemčija sama na cedilu. Zastopniki zavezniških držav, ki se zbirajo sedaj na konferenci v Parizu, bodo rešili vse glavne točke glede mirovnih pogojev.

V kolikor je tukajšnji javnosti znano, bodo zavezniški sklenili z Avstrijo separatno premirje pod sledečimi pogoji:

1. Zavezniškim armadam, ki se sedaj pomikajo ob Donavi, se mora dovoliti, da vporabljajo avstrijske železnice na svojem novem vpadu proti Nemčiji z istočne strani.

2. Avstrijsko vojaštvo, ki bo poslano s fronte domov, ne sme nastopati v morebitnih revoltah, katere vzpizarjajo razni narodi v avstro-ogrski monarhiji.

To sta dve glavni zahtevi in točki, katere bode stavila zavezniška konferenca v Parizu avstro-ogrski vladi. Na ta način bo Nemčija prisiljena ukloniti svojo glavo, da se bo tudi brezpogojno vdala. Poleg tega bodo zahtevali zavezniški tudi evakuacijo Alzacije-Lorene in priklopitev iste k Franciji.

Kritičen položaj v Avstriji.

London, Anglija, 28. okt. — Semkaj prihajajo vedno bolj in bolj zanimiva poročila o izredno kritičnem položaju Avstro-Ogrske. Vse kaže na to, da bo pričela Avstrija takoj z demobilizacijo, kar bo spravilo Nemčijo v najhujše zadrege.

Preko Curiha se semkaj poroča o vedno večjem revolucionarnem gibanju po raznih mestih Hrvaške, kakor v Reki, Zagrebu, Karlovcu, Delnicah in Ogulinu. V Karlovcu in Reki se je spuntalo več hrvaških polkov, vsled česar je prišlo do krvavega poodnega klanja. Samo v Karlovcu je bilo ubitih okrog 400 oseb pri te ustaji. Hrvaški polki so dobili premoč v Reki, tako, da je sedaj to mesto v rokah revolucionarjev.

Poleg tega se hočejo tudi Ogrji odcepiti od Avstrije, ker so že proglasili svojo samostojnost in neodvisnost.

Dne 24. oktobra se je grof Mihael Karolyi vodja neodvisne ogrske stranke izjavil, da se mora

1. Ugotoviti Ogrski neodvisnost.
2. Skleniti takoj separaten mir.
3. Prisiliti sedanji ogrski kabinet do odstopa.
4. Pretrgati zvezo z Nemčijo.
5. Ustanoviti neodvisno slavonško državo.

Karoly je v ogrskem državnem zboru omenil, če se ne bodo izvršile takoj vse te točke, da bo nastala splošna revolucija na Ogrskem, tako tudi v Avstriji.

Dalje so Ogrji sklenili, da se mora vse ogrsko vojaštvo poslati do 1. novembra t. l. domov; v nasprotnem slučaju bodo ogrski polki sami odložili orožje.

Mir bo nastal v 10 tednih.

London, Anglija, 24. okt. — V dobro poučenih tukajšnjih političnih krogih se govori, da se bo Nemčija udala v 10 tednih, Avstrija in Turčija pa že v par dneh.

Nemčija je sedaj na robu propada in se ne more nikakor boriti dlje kot k večjem še 3 mesece. Ljudstvo na Nemškem je že naveličano vojne, ter kliče sedaj vnenomer: "Za božjo voljo, prenehajte že z vojno pod vsakimi pogoji!"

NEMČIJA PROSI AMERIKO DA JI NAZNANI KONČNE MIROVNE POGOJE.

Kodanj, Dansko, 27. okt. — Odgovor Nemčije na zadnji mirovno noto predsednika Wilsona z dne 24. oktobra t. l. je sledeči:

"Nemška vlada je vzela v nazožnje odgovor predsednika Združenih držav.

Predsednik je gotovo že uveren in prepričan o velikih izpremembah, katere so se že izvršile in se vršijo v nemški konstitucionalni preosnovi. Sedaj se vršijo tu mirovna pogajanja s posredovanjem ljudske vlade, v kojih rokah sloni aktualna in ustavna moč sklepnih zaključkov.

Vojaške moči in sile so tej vladi tudi podvržene.

Nemška vlada pričakuje sedaj točke ali ponudbe glede premirja, kar bo značilo prvi korak v prilog pravičnega miru, katerega je predsednik omenil v svoji proklamaciji.

(Podpis) Solf.

Minister zunanjih zadev."

Doli s kajzerjem! Vstanovimo republiko!

Pariz, Francija, 25. okt. — Včeraj se je zbrala pred palačo državne zbornice ogromna množica ljudstva, ki je zahtevala, da naj cesar Viljem odstopi in naj se vstanovi nemško republiko.

Ljudstvo je vzpizorilo to demonstracijo povodom osvoboditve Karl Liebknehta, vodje socialistov, ki je bil te dni na cesarjev ukaz izpuščen iz ječe. Liebknechtovi prijatelji in pristaši so ga vozili po mestu na okrašenem vozu, ter mu prirejali burne ovacije. Liebknecht je navduševal navzoče rekoč: "Sedaj je nastopila ura za naše ljudstvo!"

Iz Nemčije prihaja dalje semkaj poročila, da je general Ludendorff resigniral, ker se je sprl s cesarjem; njemu bo sledil še odstop feldmaršala Hindenburga. Nemški cesar je sedaj v veliki stiski, ker ga je pričelo ljudstvo obsojati, da je on zakrivil sedanjo dolgotrajno vojno in njegovi generali.

Cesar Viljem je baže pri volji odstopiti pod pogojem, da bi ga ljudstvo izvolilo trajnim predsednikom nemške republike.

Politični jetniki bodo pomiloščeni.

Kodanj, Dansko, 28. okt. — Nemški kanceler princ Maksimilian Badenški se je izrazil, da namerava nemški cesar pomiloščiti in osvoboditi vse one jetnike, ki so v zaporu zaradi kakih političnih prestopkov; predvsem pa one, ki so bili obsojeni vsled delavskih nemirov in pouličnih demonstracij.

Francozi bodo postavili Amerikancem spomenik.

Bordeaux, Francija. — Mestni svet tukajšnjega mesta je sklenil prispevati iz občinske blagajne 100,000 frankov za sklad ogromnega spomenika, katerega namerava Francozi postaviti ob izlivu reke Garonne v počast Ameriki.

Dravstvena naznanila in dopisi.

NAZNAILO.

Iz urada tajnika društva sv. Petra št. 30. K. S. K. Jednote se uljudno naznanja vsem članom, da sem stanovanje prenenil in se člani prostijo kateri kaj rabijo v društvenih zadevah, da naj naslavljajo namesto 16 Walnut St. zdaj 18 Walnut St. Calumet, Mich.

S. sobratskim pozdravom.

Paul K. Madronich
tajnik.

NAZNAILO.

Iz urada društva sv. Janeza Krst. št. 60 K. S. K. J. Wenona, Ill., Naznanjam žalostno vest, da je dne 21. okt. umrl naš sobrat Josip Rudolf za pljučnico po kratkih in hudih mukah.

Rojen je bil naš pokojni sobrat dne 6. marca 1878 na Bregu, Kranjsko; k našemu društvu je pristopil dne 18. oktobra 1906, torej je bil član našega društva celih 12 let. Bil je poprej večletni tajnik in nazadnje pa podpredsednik društva. Spoštovali in ljubili smo ga vsi, ker je bil vedno dober član društva in skrben oče svojih otrok. Bil je previden z zakramenti za umirajočo predno je izdihnil svojo blago dušo. Pokopali smo ga dne 24. okt. po katoliškem obredu na pokopališču sv. Marije. Pokojni sobrat zapuša tukaj žalujočo ženo in pet nedolhkih otrok.

Pokojnika priporočamo v molitvi in blag spomin.

Frank Besovick, tajnik.

NAZNAILO.

S tem naznanjam vsem članom društva sv. Petra in Pavla št. 89 K. S. K. J. v Etna, Pa. da se naša redna mesečna seja ne bo vršila kot običajno prvo nedeljo prihodnjega meseca 3. novembra, ampak tedaj dni kasneje, to je dne 10. novembra.

To spremembo se je sklenilo na zadnji redni mesečni seji vsled tega, ker bo dne 3. novembra sobotni praznik Vernih duš ali spominski dan vseh mrtvih, da gre lahko ta dan vsakdo na pokopališče obiskat svoje drage pokojnike.

Zaeno naznanjam vsem cenjenim članom, da smo na zadnji seji sklenili in določili 50c (petdeset c) posebne naklade (asesment) na vse članke našega društva. Ta posebna naklada bo za pomoč podpre naših bolnih članov.

Dalje opominjam članke, da bi bolj redno prihajali na mesečne seje in da bi predvsem redno plačevali svoje društvene in Jednotine prispevke (asesmente). Osobito apeliramo na članstvo, da vsakdo plača svoj asesment in zaostali dolg društvu v mesecu decembru, tako da bomo lahko izročili čisti račun in knjige novizvoljenemu odboru za 1. 1919.

S sobratskim pozdravom.

Nikola Belavič, tajnik.

ŠE EDEN IZMED MNOGIH.

Slika nam predstavlja slovenskega vojaka Frank T. Cesarja, člana društva sv. Jožefa št. 2. K. S. K. J. Joliet, Ill. ki je pridružen Co 1-123 rd Inf. Div. 31. Over there.

Sobrat Frank Cesar je bil rojen leta 1896 v Zilski Bistriici na Koroškem; v Ameriko je došel ko je bil sedem let star. H. Kranjsko Slov. Kat. Jednoti spada že od 7. julija 1912.

Naš sobrat Frank C. je edini sin Gregorja in Marije Cesar, stanujoča na 1306 N. Center St. Joliet, Ill. oba tudi člana dr. sv. Jožefa št. 2 naše Jednote.

V vojaško službo je stopil dne 27. junija t. l. in odšel v Camp Wheeler, Ga., od tam je odpotoval na Long Island N. Y. in po-

tem pa na Francosko, kjer se bori z drugimi hrabri ameriški fanti za dosego svetovne demokracije.

Želimo mu mnogo uspeha kakor tudi vsem ostalim našim članom vojakom da bi se zdravi in nepoškodovani vrnili zmagovito zopet v našo sredino.

Kansas City, Kans.

Tužnim srcem naznanjam žalostno vest, da je umrla tu v Kansas City, Kans. dne 21. okt. za influenco moja sestra Ana Šajnič po preteku par dni nezgodnih bolečin; zapustivši tu žalostnega moža in šestero majhnih otročičev v starosti od enega do trinajst let; pet dečkov in eno hčerko. Žalostno je opazovati kopico malih otročičev, ki gledajo skozi okno, misleč da jim mamica nazaj pride; ali mamice ni, mamice od nikoder ni. Ne bo jim prinesla več kendlja, kar je storila velikokrat, ker neizrečeno je ljubila svoje otroke. In upam, da ta ljubezen tudi s smrtjo ni končana, in da sedaj prosi Boga pomoči za svoje male otročiče.

Pokojna moja sestra je bila rojena dne 7. junija 1886 v Predgradu št. 28 občina Stari Trg in je prišla v Ameriko pred štirinajstimi leti. V starem kraju ima še očeta in mater in eno sestro.

Pokojna sestra je bila dosedaj tajnica tuk. ženskega društva sv. Veronike št. 115. K. S. K. J. katero mesto je vsled njene smrti prazno. Pogreb je bil dne 22. oktobra in da si ni smel iti sprevid vsled boleznij v cerkev, ker je prepovedano, so jo naš častiti gospod župnik Rev. Ino Perše spremlili na pokopališče in veliko naših sodrnikov in znancev, za kar se tem potom njen mož in jaz najlepše zahvaljujemo.

Ti pa nepozabna sestra počivaj v miru in hladni zemlji; upam da ti je bil Bog milostljiv sodnik, ker bila si verna in blaga ženska.

Peter Majerle Andrijanov.

Barberton, Ohio.

Zdravstveno stanje je tudi tu zelo kritično tako, da so vsled "Španske" influence zaprte cerkve in šole, ter vsi shodi in seje prepovedane.

Kot poroča zdravstveni urad je v mestu 430 slučajev boleznij.

Tudi je "Flu" razširjena tu po slovenskih hišah, kajti po nekod imajo kar več bolnikov v hiši.

S pomočjo pljučnice je ugrabila influenza ugodnega rojaka Frank Bartoncelja, ki je bil v četvrti zdravja in moči in sicer je mogel iti v večnost kar v par dneh.

Ne zgodi se pogosto, da bi smrt enega moža pretresla vso našelino, kot se je zgodilo tu, kajti kdor je poznal ranjkega, ta občuje njegovo izgubo, ker za vsakega je imel lepo besedo in prijateljski nasmeš.

Kdor izmed tujcev Slovencev se je kedaj mudil v Barbertonu, on je imel priložnost spoznati njegovo gostoljubnost. Nikdar ni vprašal "kdo si, ali odkod?" Če si bil potreben strehe in prenočišča, bil si dobrodošel v njegove hiši.

Tudi se ni sramoval svojega katoliškega prepričanja, ter je bil eden izmed ustanoviteljev dr. sv. Jožefa št. 110 K. S. K. J., in ves čas v odboru, ter član sv. Martina J. S. K. J., a vsled strogih zdravstvenih odredb ga niso smela društva spremiti na njegove zadnje poti.

Zapuša ženo in tri male deklice, ki so tudi komaj okrevale od te bolezni, — ter dve sestri. Tako bolezen in smrt ne prizanaša niti najlepši dobi življenja, ter se nikdo ne more ozirati na svojo moč. Danes meni — jutri tebi. Žalujemo vdovi naše iskreno sožalje, a rajnemu sveti večna luč!

Prijatelj.

Phoenix Arizona.

Cenjeni sobrat urednik: — Prosim vas malo prostora, da tako naznanim cenjenim čitateljem, in mojim sobratom sledeče:

Mnogim je znano, kako sem bil bolan. Imel sem revmatizem, in T. B. moj zdravnik gospod Cornell, mi svetuje rekoč, pojdi v Arizona, kjer je gorkota in čisti zrak, drugih zdravil ni več za tebe. Dve leti pozneje, ko bivar v Arizoni, bil sem ravno tako bolan, kakor popreje; gorkota in

čisti zrak nista mi nič pomagala, vse kar sem imel prihranjenega demarja sem takrat izdal; od dravstva ne prejmem podpore več, hoditi in delati mi ni bilo mogoče: kakšno je razmeti, kakšno je bilo moje takratno življenje. Vse eno ne obupam, tem bolj premišljujem kaj bi bilo umestno storiti, kako olajšati težave. Ko sem tako premišljeval zberem vse svoje moči, in prvega majnika 1916 tega leta podam se na dolgo potovanje pet in trideset milj hoda. Počasni koraki dospem do tako imenovanega kraja Frog Tank pri La Frio River. Sedaj sem v skalovitem gorovju, kar ugledam vse je divje in obide groza človeka ko ugleda takšno prirodu. Ob strani moja puška, mi je prijatelj in varuh, kjer bati se je divjih zverin; tukaj gorski lev, njegov sosed pa je grozni panter itd. 60 dni sem tako živel brez sredstev in prijatelja, kaj sem imel hrane bila je malenkost; jerebice sem ubijal, da se preživim. Moja bolezen je vedno enaka, zopet premišljujem rekoč: — Takaj sem daleč od sveta brez človeške pomoči; vse kar sem imel sem zapretil žrelo moje bolezni je vse pogoltnilo pa naj še. — Tako sem vsliknil, dobro vedoč kaj me čaka, kjer moje zdravilo prizadene hudo trpljenje, vse eno sprejemam lastno navodilo, ter ga poskusim rekoč, usoda, kar ti je ljubo te stori z mano. Privikar ko poskusim nova zdravila, spoznam da sem boljši. Poln upanja hodim vsaki dan ponoviti moja zdravila in v preteku 30dneh bil sem rešen najhujšega. Sestava mojega života je postajala vedno bolj in še pesmi sem prišel peti. To je bilo znamenje da sem ozdravel. Od istega časa minulo je dve leti. Popolnoma sem prepričan da ima gorska mehka voda svojo moč ona me je oprostila verig hudih bolečin.

Poznal sem veliko ljudi, a kruta neusmiljena bolezen T. B. vzela jim je prezgodaj še mlado življenje. Zaradi tega bi rad da pride zgornji omenjeni slučaj v široko javnost.

Če ima to naravno zdravilo tudi moč za druge ljudi. Za takšno zdraviljenje se uporabi čas od 1. maja do 30. junija torej dva meseca v letu, in v Arizoni v enem kraju ali prostoru. Ako kateri izmed rojakov želi pojasnila, jaz bom hitro odgovoril.

Društvenikom sv. Jožefa št. 53 Waukegan, Ill., in Vitezmom sv. Jurija, tukaj naj bode dokazano s tem, da sem ves čas moje bolezni v preteku flveh let redno jemal podporo od vas; za torej se prav lepo zahvaljujem za vse, kar ste mi dobrega storili v tedanjem času.

Michael Malesich
East Washington, Capitol Hotel
Phoenix Arizona.

KUPUJTE VOJNO VARČEVALNE ZNAMKE!

Lokalne vesti.

Žrtve influence.

Dne 25. t. m. zjutraj je umrl na 146 S. Ill. St. živeči ogrski Slovenec Josip Žardin v starosti 33 let. Bolehal je za influenco in pljučnico samo 10 dni.

Pokojnik je bil doma iz vasi Poljane, turniška fara na Ogrskem. Tu v Chicagu zapuša ženo ter pet (5) nedolhkih otrok. K društvu ni spadal nobenemu! — N. v. m. p!

Ta žalostni slučaj naj bo vsem Ogrskim Slovincem v spomin, in ker ne verujejo v isto.

POZOR SLOVENSKI VOLILCI IZ ILLINOISA!

Med raznimi predlogi, ali točkami, ki bodo na glasovnicah pri volitvah dne 5. novembra t. l. bo tudi jako važna točka za uvedbo konstitucionalne konvencije.

Vsak možki volilec naj ta dan glasuje na malem balotu za to točko z "Yes".

Namen te predloge je z glasovanjem uveljaviti in sklicati konstitucionalno konvencijo, katera bo pregledala in izboljšala vse važne postavke države Illinois. To zadnji predpisi za spremembo konstitucije države Ill., so žal sedaj zelo pomankljivi.

V vašo občno korist in korist države Illinois bo, če glasujete za to točko.

Vote "Yes" for a Constitutional Convention.

Chicago — 22. oktobra. — Umrl je v Chicagu rojak Jernej Zupan, 37 let star fant, rojen v Naklem pri Kranju. Umrl je za influenco. Slovenska župnija svetega Štefana je z njim izgubila — po mojem mnenju — najbolj pobožnega slovenskega mladeniča. To je bil isti fant, ki ste ga Vi, farani, pogosto videli pri obhajilni mizi. Fant lepe postave, vzglednega obnašanja! Roke je držal pri obhajilni mizi angeljsko — lepo povzdignjene. Bil je prepričan, veren, zaveden katoličan, pravi junak v borbi za verska načela. Priden je bil kot delavec, priden, kadar je prijel za pero in zagovarjal z gorensko odločnostjo verska in narodna načela. — Nekoč je bil pri meni in mi povedal tole: "Gospod župnik! Po pravici Vam povem: svoje dni sem bil jaz veliki socialist; ko sem pa spoznal gnjilobo socialistične stranke, in njena pogubna načela in njihove egoistične, samoljubne voditelje, sem se spremenil in zopet postal katoličan. Ker sem veliko sveta prehodil in veliko čital in govoril z izobraženimi ljudmi o socializmu in o delavskem vprašanju, sem prišel po dolgem premišljevanju do zaključka, da socializem je škodljiv nauk za delavski stan in kdor hoče svojo dušo izveličati, mora živeti, kakor nas uči sveta katoliška vera."

Vsakdo lahko razume, kako sem se začudil tem krepkim neustrašenim besedam našega gorenskega fanta. — Ta blagi sedaj pokojni mladenič ima v Chicagu tri omožene sestre. — Kar je on spisal, bo Glasilo K. S. K. J. svoječasno objavilo.

Ti, pobožni naš Jernej, uživaj iz obličja v obličje tistega Boga, ki si ga tako lepo in pobožno prejemal v svojem življenju. Moli za nas vse, mi bomo pa za te, če sploh potrebuješ naših molitev!

JERNEJ ZUPAN V SPOMIN.

Chicago — 22. oktobra. — Umrl je v Chicagu rojak Jernej Zupan, 37 let star fant, rojen v Naklem pri Kranju. Umrl je za influenco. Slovenska župnija svetega Štefana je z njim izgubila — po mojem mnenju — najbolj pobožnega slovenskega mladeniča. To je bil isti fant, ki ste ga Vi, farani, pogosto videli pri obhajilni mizi. Fant lepe postave, vzglednega obnašanja! Roke je držal pri obhajilni mizi angeljsko — lepo povzdignjene. Bil je prepričan, veren, zaveden katoličan, pravi junak v borbi za verska načela. Priden je bil kot delavec, priden, kadar je prijel za pero in zagovarjal z gorensko odločnostjo verska in narodna načela. — Nekoč je bil pri meni in mi povedal tole: "Gospod župnik! Po pravici Vam povem: svoje dni sem bil jaz veliki socialist; ko sem pa spoznal gnjilobo socialistične stranke, in njena pogubna načela in njihove egoistične, samoljubne voditelje, sem se spremenil in zopet postal katoličan. Ker sem veliko sveta prehodil in veliko čital in govoril z izobraženimi ljudmi o socializmu in o delavskem vprašanju, sem prišel po dolgem premišljevanju do zaključka, da socializem je škodljiv nauk za delavski stan in kdor hoče svojo dušo izveličati, mora živeti, kakor nas uči sveta katoliška vera."

Vsakdo lahko razume, kako sem se začudil tem krepkim neustrašenim besedam našega gorenskega fanta. — Ta blagi sedaj pokojni mladenič ima v Chicagu tri omožene sestre. — Kar je on spisal, bo Glasilo K. S. K. J. svoječasno objavilo.

Ti, pobožni naš Jernej, uživaj iz obličja v obličje tistega Boga, ki si ga tako lepo in pobožno prejemal v svojem življenju. Moli za nas vse, mi bomo pa za te, če sploh potrebuješ naših molitev!

Rev. Anton Sojar.

PREDSEDNIKOV OKLIC NA VSE VOLICE.

Dragi mi sodržavljeni!

Volitve v kongres so pred duri. Te volitve se bodo vršile v najbolj kritičnem času, kar jih pozna naša domovina in kar se jih bo še vršilo. Ako ste odobrili moje vodstvo in ako želite, da bom še v bodoče vaš neustrašeni zagovornik v domačih in tujih zadevah, Vas resno prosim, da bi se sami izrazili zato, da naj bi imeli demokrate večino v prihodnjem senatu in kongresu. Ja sem Vaš služabnik; vašo tozadevno sodbo bom sprejel brez kake graje. Pomnite pa, da bi bila moja administracijska oblast v izvrševanju velikih stvari, poverjenih mi po ustavi — zelo prizadeta, ako bi bila Vaša sodba meni nasprotna. Povem Vam to odkrito, ker se morda preveč ozirate na številna kritiziranja. V takih resnih bi ne smelo biti nič dvomov in predsodkov, ampak samo odkrita in čista resnica.

Jaz ne dajem nobeni politični stranki kakega prvenstva v patriotizmu. Uverjen sem namreč, da so doprinesli velike dosežanje vojne žrtve vsi državljani, neoziraje se na kako politično prepričanje. To utrjuje moje ideje. Jaz pač mislim, da živimo sedaj v takih težavnih razmerah, da bi bilo neobhodno potrebno, da bi poverilo ameriško ljudstvo svojo nemajomno podporo vladi pod skupnim vodstvom. Jaz sem mnenja, da bi republikanski kongres to vodstvo lahko razdelil.

Vodje manjšine sedanjega kongresa so bili brezdomno vedno vneti za vojno; žal pa, da so bili pri tem nasprotni sedanjim administracijam. Skoro pri vsaki priliki odkar smo pričeli z vojno, so skušali leti moja vojna načela odvzeti iz mojih rok, in ista staviti instrumentalnemu vodstvu po njih lastnem okusu. Sedaj nimamo časa, da bi cepili naša naziranja in delili vodstvo. Celokupnost in edinstvo v vodstvu civilnih zadev sta sedaj ravno tako potrebni kakor na bojnem polju. Če bi bila torej kontrola v senatski in kongresni zbornici odvzeta stranki, ki ima sedaj premoč, bi nasprotna večina prevzela vodstvo zakonodaje. Vsa poslovanja bi se potem vršila nesložno in v nasprotstvu.

Ako bi dobili zopet republikanec večino v senatu in kongresu, bi pomenilo to onstran morja neupanje v moje vodstvo. Pristaki republikanske stranke Vas silijo, da bi volili za republikanske kon-

gresnike in da bi a tem podpirali predsednika. In če bi se jim to posredilo bi morda prepričali kakega volilca tostran morja, ne prepričali bi pa niti enega onstran oceana. Naj si vsakdo dobro zapomne, da ne želijo voditelji republikancev predvsem podpirati predsednika tako, kakor pa istega kontrolirati. Ljudstvo zavezniških držav, s katerim smo združeni v vojni napram Nemčiji, je o tem dobro poučeno in daje največjo vrednost pri naših prihodnjih volitvah. Ti bi nikakor ne verjeli čemu so volilec Združenih držav izvolili take moče v pomoč predsedniku, ki bi imeli v kongresu večino in kontrolo in ki se ne strinjajo z načeli sedanjega administracije.

Ni mi treba poudarjati dragi mi sodržavljeni, da Vas prosim pomoči za svojo lastno osebo, ali v korist moje politične stranke; prosim Vas pomoči v korist celega našega ameriškega naroda samega. Pokažimo celemu svetu, da smo edini in složni! V mirnih časih bi se ne obračal v tej zadevi na Vas, ker se v takih časih ves napor lahko poravnava brez kake škode, prizadete domovini. Pomnite pa, da sedaj ne živimo v normalnih časih. Ako me torej želite podpirati v teh kritičnih časih, ne imejte kakih predsodkov. Upam, da se boste strinjali z menoj in s tem odvrgli vsake nasprotno mišljenje bodisi doma ali onstran morja. Vse svoje težave in upanje obračam torej do Vas.

Bela Hiša,

Washington, D. C., 25. oktobra 1918.

Woodrow Wilson.

SLOVENSKIM VOLILCEM ST. LOUIS OKRAJA, MINNESOTA.

Jaz podpisani sem kandidat za okrajnega auditorja (County Auditor) napram mojemu tekmeцу Odin Haldi-u, ki je bil v tem uradu že približno 30 (trideset) let. V tem dolgem času ni imel nikdar zaposlenega kakega Slovence v svojem uradu. Odin Haldin pozna vas Slovence dobro le pred volitvijo, ali kadar Vas potrebuje da bi ga zopet izvolili v ta urad.

Walter H. Borgen.

Jaz sem član delavske organizacije. Če bom izvoljen, bom vestno služil svojim delavcem —

tovarišem in javnosti v obče. vsled tega se obračam na vas, slovenski volilci, predvsem pa na vse moje delavske tovariše St. Louis okraja, Minn., da bi me skupno podpirali pri glavnih volitvah dne 5. novembra 1918.

Ne pozabite torej dne 5. novembra odati svojega glasu.

WALTER H. BORGEN.

(delavski kandidat)

za

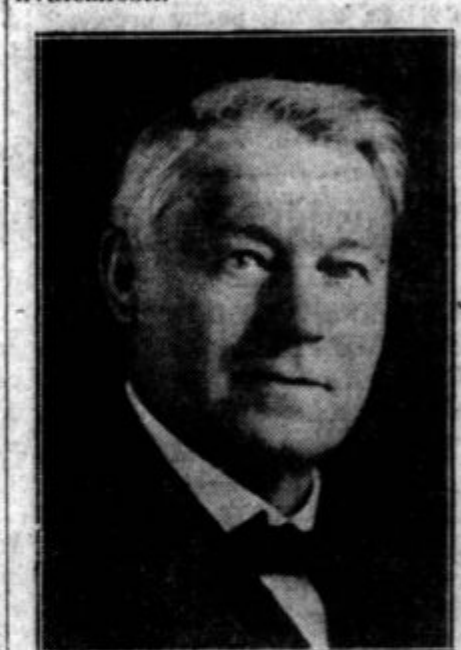
okrajnega Auditorja

(COUNTY AUDITOR.)

SLOVENSKIM VOLILCEM ST. LOUIS OKRAJA, MINN.

S tem se iskreno zahvaljujem Slovincem St. Louis okraja, Minnesota, za Vašo plemenito pomoč pri primarnih volitvah dne 17. junija povodom renominacije za šerifa.

Pri vseh prejšnjih volitvah ste me baš Vi Slovinci zelo podpirali. Jaz vem, da bi brez Vaše pomoči ne bil v tej visoki in odgovorni službi kot šerif, našega velikega okraja. V znak hvalečnosti za to Vašo naklonjenost sem nastavljal takoj po prvi izvolitvi v svojem uradu enega izmed Vaših rojakov Slovencev, ki je stalno od tedaj in še danes uslužen pri Okrožnem sodišču St. Louis okraja, Minnesota. Poprej ni še noben drugi šerif izkazal napram Vam take hvalečnosti.

Šerif John R. Meining.

Jaz sem Vam Slovinci iz srea hvaležen za vse, kar ste mi dosedaj izkazali dobrega v preteklosti in se dovoljno obračati zopet za Vašo kooperacijo ter Vas prosim, da bi to prijateljstvo nadaljevali napram meni, da bi me splošno podpirali v kampanji pri zopetnji izvolitvi dne 5. novembra letos.

Ne pozabite torej dne 5. novembra oddati svoj glas za John R. Meining X za šerifa St. Louis okraja, Minn. (Advertisement.)

Sovražniki suše.

Austin, Texas, 28. okt. — Vrhovno državno prizivno sodišče se je danes izreklo v prilog, sovražnikom suše s tem, da je proglasilo namerovano splošno prohibicijsko postavbo nekonstitucionalnim. V Texasu torej nimajo suhači dosti upanja na svojo zmaggo.

NAZNAILO IN ZAHVALA.

Zalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nam je neizprosna smrt iztrgala iz naše srede ljubljene brata

JERNEJ ZUPAN-A.

Pokojnik je bil star 37 let, rojen v Naklem pri Kranju na Gorenjskem, kjer zapuša mater, štiri sestre in brata. V Ameriki je bival pet let, za katerim žalujejo tukaj tri sestre.

Ranjki je izdihnil svojo blago dušo dne 22. oktobra ob 3:30 popoldne po šest dni trajajoči bolezni — pljučnici. Pokopali smo ga dne 24. oktobra na katoliškem pokopališču v Summit.

Temu potom se toplo zahvaljujemo vsem znancem, prijateljem in sorodnikom za sožalje in spremstvo-k zadnjemu počitku.

Lepa hvala tudi Mladeniškemu sam. društvu "Danica" za spremstvo na pokopališče in darovani krasni venec.

Naj v miru počiva v svobodni ameriški zemlji. Priporočamo ga v molitev in blag spomin.

Zalujoče sestre:

Helena Kušar,
Franciška Florjancič,
Ana Dolinšek.

Chicago, Ill., 26. oktobra 1918.

All je papež res preveč govoril?

Rev. J. Plaznik.

Kakor hitro je prišel S. Antonio Agresti, urednik listi "La Tribuna", v Združene države z različnimi uredniki italijanskih listov, da bi boljše seznanili med seboj narode obeh dežel, je takoj začel napadati papeža. Med drugimi napadi je rekel tudi, "da je papež preveč govoril, ne javno, ampak, tajno." Stvar je popolnoma jasna! Če je papež tajno govoril, ne more nihče pričakovati, da bi taki govori prišli v javnost. Kako se zna ta urednik zavarovati, vidimo ravno v tem zavijanju. Njegov list doma je poln takih zavijanj. Previdno zavijanje, vne-manje sovražnega sumničanja, la-ži tako zavite, da jim je težko pri-ti na sled, to so znamenja proti katoliških listov v Italiji, katerih vodnik je "La Tribuna."

Da bi bil papež preveč govoril, to ni resnica. Če S. Agresti ve za take govore, naj jih objavi. Mi v Združenih državah imamo pravi-co, da poznamo take govore, ker ljubimo odkritosrčnost in ne ma-ramo za namigljaje od strani, še toliko manj, če prihajajo iz veri sovražnega vira, kot narod smo popolnoma v soglasju z italijan-skim narodom, ki se bori za isto svobodo, kakor mi; ljudem pa, ki imajo še zdrav razum se gnjusi S. Agrestijev poskus, da bi zanesel antiklerikalizem v Združenih dr-žave. Takoj v prvem go-voru je govoril o cerkvi in pape-žu; njegov edini vzrok je bil sovra-štvo do cerkve; njegova zatirje-vanja so bila brez vsake podlage; zato take trditve samo zavrzemo. Tajni govor papežev je bajka. Kdor hoče brati papeževe govore, jih lahko bere. Da je v njih kaj preveč rečenega, še S. Agresti ne more trditi.

Papeževi "govori" z vojskuj-o-čimi se narodi zavoljo vojnih je-tnikov, kateri niso več za službo zavoljo ran ali bolezni, zaradi če-sar se je med mesecem marcem in novembrom leta 1915 vrnilo 8-868 Francozev v svoj rojstni kraj, kar se od tedaj še vedno nadalju-je, to se vendar ne pravi preveč govoriti. Nikdo ne bo rekel, da je papež preveč govoril, ko je po-sre-đeval in pregovoril države, da vsled internirane civiliste, vsled če-sar se je vrnilo na svoje domo-ve nad 3000 Belgijcev in nad 20-000 Francozov v enem mesecu. Le zavoljo papeževih govorov so po-nudila Šveica in druge nevtalne države zdravniško pomoč tisočim bolanih in ranjenih vojakov. Le po papeževem posredovanju je bi-lo meseca maja letošnjega leta sklenjeno v Bernu, da naj se oni jetniki vrnejo domu ali pa obdr-že v Švici, kateri so očetje starih otrok. "Papežev vlak" pripelje domu v Italijo skozi vsak teden bolne jetnike.

Papež je govoril z nemško vla-do in na stotisoče Belgijcev in Francozev je dobilo dovoljenje, da smejo dobivati poročila od do-ma; govoril je z avstrijsko vlado in začela so prihajati pisma iz Si-birije. Govoril je z isto vlado in ubežniki so dobivali poročila od svojih italijanskih sorodnikov, kateri so ostali v deželi, katero je zavzela Avstrija; govoril je s škofom v Tripolisu in Italijani so do-bivali natančne odgovore na svo-ja pisma od svojih dragih, razpr-šenih po Libiji.

Po papeževem posredovanju smajo avstrijski, belgijski, angleški, francoski, italijanski, ruski in turški ujetniki počivati ob nede-ljah; ravno zavoljo tega je oto-manska vlada tudi obljubila srod-nikom padlih vojakov pri Darda-nelah, da se ne bo dotaknila nji-hovih grobov, da bo postavila na njihove grobove gotova znamenja in poslala domu slike različnih pokopališč, da se lahko spoznajo posamezni grobi.

Benedikt XV. je premnogim na smrt obsojenim izposloval poni-žovanje. Za mnoge je zmanjšal kazni in zopet druge osvobodil, nekateri so se zavoljo njegove-prošnje vrnili v domačo deželo ali pa so šli v Švico. Ni pa skazo-val dobrot samo živim, ampak je tudi dosegel to, da so nekateri mrtve dejali v einkovo rakev, da se pozneje prepeljejo v Italijo.

Zanimal se je posebno za obu-božane Belgijce. Naprosil je več vplivnih oseb, da so prisločili na pomoč Poljakom, za kar je dobil dovoljenje od dotičnih vlad. Sve-ti oče se je prizadeval, da se je dovažal živež v Črno Goro. Itali-

janom, kateri šteje v onih krajih, katere ima v rokah Avstrija, je pomagal iz svojega žepa. Dobil je dovoljenje od nemške vlade, da so smeli vjeti Francozi dobi-vati hrano od zunaj. Večkrat je po-slal denarno pomoč Belgijcem na Mr. Hooverjevo prošnjo se je obrnil na ameriške otroke, naj po-magajo belgijskim otrokom, za-radi če-sar je bilo rešeno marsika-tero mlado življenje. Veliko de-narno pomoč je poslal zapuščenim v Franciji, Luksemburgu, na Poljskem, Litvinskem, Rutens-kem, Srbiji in Črni Gori. Pošiljal je obleko, hrano in knjige vojnim vjetnikom vseh narodnosti in ver. Poslal je obleko in zdravila ita-lijanskim vjetnikom v Avstriji. Na-svetoval je več rektorjem različ-nih kolegijev in skoro vsem se-meniščem, da odstopijo prostor za vladno bolnišnico.

Za nikogar ni papež toliko storil, kakor za Belgijo, ko je ostali svet molčal ali ji pa ni mogel po-magati, je sveti oče pisal pismo za pismom kardinalu Mercier in po-šiljal večje svote denarja. Prosil je vse katoličane, naj slede nje-govemu zgledu, posebno še nas v Ameriki. Po njegovem posredova-nju so se delili poslednji zakra-menti po bolnišnicah. Dobil je po-tne liste za Belgije in opustil, duhovnike, redovnike in civiliste, kateri so bili odpeljani iz Louva-ina v Bruselj. Njegovo posredova-nje je veliko pomagalo Belgijcem, katere so prepeljali v Nemčijo, da so bili rešeni ječe, da se jim je o-lajšalo trpljenje in mnogi so dobi-li svobodo.

Močno je protestiral proti vpa-du v Belgijo; ko ga nekateri ljudje niso marali prav razumeti, se je natančno izrazil, da obsoja Nemčijo, ker krši belgijsko nevtalnost.

Protestiral je tudi zoper krvo-vočnost, katero je kazalo nemško vojaštvo duhovnikom in civilis-tom v Louvainu; tam je osvobo-dil tudi rektorja in profesorje na vseučilišču. Protestiral je tudi proti vstreljenju več duhovnikov, kakor Dupierreux, Hoklet itd. Branil je jezuite pred krivičnimi obtožbami, zahteval varstvo za belgijske duhovnike, redovnike in redovnice in zahteval, da se du-hovniki vrnejo na svoja mesta; vstavil je nemško vladu, da ni bi-lo treba duhovnikom priseči, kar je vlada zahtevala od njih in jih rešil trdega dela. Pomagal je mnogim Angležem in jih rešil je-če.

Protestiral je proti požiganju lounvinskih poslopj in zahteval, da se postavijo čuvari, kateri jih naj varujejo pred vničenjem; po-sebno se je še potegoval za knji-žnice in učne zavode. Zahteval je, da se nemške čete vmaknejo iz sa-mostanov. Nemška vlada mu je tudi obljubila, da bo varovala u-netnost, javna ter verska zbirali-šča. To so le nekateri slučaji, v katerih je papež skazal pomoč Belgiji.

Iz tega se vidi, da je papež res veliko govoril, veliko č pomoč za-veznikom. Vse to je menda vedel S. Agresti, ker so bile vse te reči tiskane v Rimu. Te liste so prosto dedili v Rimu v obrambo proti ve-ri sovražnim napadnikom predno je S. Agresti odšel v Združene dr-žave. Ta okrožnica ga je prestra-šila, da je molčal o tem, kar je pa-pež javno govoril. Vsa ta dejanja svetega očeta nam kažejo papeža v tako jasni luči, da ne moremo verjeti, kar urednik lista "La Tri-buna" govori.

Moj prvi govor na zaboju.

(Spominska črtica izza kampanje III. posojila Svobode.)
Spisal Ivan Z.

Ko se je vršila koncem aprila in začetkom maja tekočega leta ve-lika kampanja za II. posojilo Svo-bode v naši čikaški metropoli, sem dobil nekega dne uradno ob-vestilo, da me je glavni kampanj-ski odbor odbral in določil "4 minutnim govornikom" za Slo-vence. Naravno, da sem si štel to imenovanje v posebno čast iz več razlogov, predvsem pa z ozirom na patrijotizem in plemeniti po-men slovenske kampanje pri pre-zadnjem Vojnem posojilu.

"Čink, čink" čink "čink" me je zadnji terek pred zaključkom o-značene kampanje klical telefon-ski zvonec v moji pisarni, ravno ko sem odpiral celi kup nove po-šte.

"Mr. Z." je velel glas, "V pe-tek dopoldne ob pol 12, uri mora-

te iti v Morrisovo klavnico, da boste držali ondi patrijotičen go-vor za Slovence. Vodstvo označe-ne klavnice se je obrnilo na naš centralni ured, da mu pošljemo slovenskega 4 minutnega govor-nika. Včeraj je govoril uslužben-cem te trdnje Poljak, predvčeraj-jnjim Čeh, itd. Sedaj je še samo vrsta za Slovence!"

Brez kakega obotavljenja sem odgovoril na ta telefonski poziv, da bom določeni dan na svojem mestu.

Naslednje jutro sem dobil po pošti posebno dopisnico, katero naj pokažem g. N. N. v tem in tem oddelku ogromne pisarne klavni-ške trdnje Morris and Co.

Drugega mi ni torej kazalo, kakor, da se dostojno pripravim za ta važni nastop. "Fant, pazi, da ga ne boš pokidal pred števil-no množino slovenskih poslušal-cov ozir. delavcev znane Morriso-ve klavnice!" sem si mislil. Vsled tega je bilo treba napeti vse žile in vse moči.

Dasiravno sem čul od raznih rojakov tu v Chicagu, da naši Slo-venci ne delajo radi v klavninah, sem preganjal dvom z vsemi dru-gimi mislimi. V Morrisovi klavni-ci je zaposlenih okrog 25,000 de-lavcev. Med temi bo tudi morda par sto Slovencev, drugače bi ta družba ne zahtevala tudi sloven-skega govornika?

Ta ideja in to prepričanje me je napotilo do tega, da sem se prišel temeljito pripravljati na pomem-bni patrijotični govor. Sestavil in spisal sem ga iz doposlanih mi govorniških navodil in izvestij; boljše in popravljaj sem ga od dne do dne tako, da sem ga znal naslednji petek zjutraj že na pa-met kot "Oče naš". Samo še malo kretanja in gestikulacije — pa bo šlo vse v redu.

Ker sem imel vedno ta govor v mislih, ni čuda, da mi je bližajoči nastop v Morrisovi klavnici ro-jil tudi celo prejšnjo noč v sanjah po glavi. Mislite si le moj položaj. — Skoro največja klavnica na svetu je povabila Slovence, da bi go-voril uslužbenec slovenske narod-nosti. V sanjah sem si predstav-ljal veliko in okrašeno zboroval-no dvorano Morrisove klavnice. Domača godba igra same patrijoti-čne komade. — Poglej števil-ne trume slovenskih poslušalcev, ki se tarejo okrog govorniške tri-bune. — Kako navdušenje! Raz-položenje in aplavz! Uspeh te-ga zborovanja je bil po mojih sa-njah naravnost velikanski. Sle-herni izmed Slovencev je podpi-sal posojilo Svobode za \$100. — Torej skupaj za \$50,000. Živeli za-vedni in domoljubni Slovenci! — Stara prislovica nam pa veli "da človek obrača, Bog pa obrne!"

Označeno jutro me je ura budil-ka klicala že ob pol 7. uri. Treba je bilo iti še k brivcu, snazileu čevljev in treba je bilo zadnjič pripravljeni moj nameravani go-vor še enkrat ponoviti.

Točno ob 10. uri sem se podal na cestno železnico v smeri proti južni strani našega mesta. Skoro vse načrte in upe mi je skazilo precej hladno jesensko vreme in sicer radi tega, ker sem moral o-bišči tudi novo zimsko suknjo, ki je pokrila vse patrijotične regali-je in znake na moji levi prsni stra-ni.

Točno ob 11. uri dopoldne sem dospel v pisarno gorjoznačene klavnice. Mr. N. N. sem izročil svojo vizitko in ono karto, katero sem dobil iz centralnega kam-panjskega urada.

Mr. N. N. mi je velel, da naj počakam še pol ure, kajti nastopi-ti bo treba, še le čez nekaj časa ko imajo delavci odmor za kosilo. — One pol ure čakanja se mi je zdela cela večnost. To priložnost sem porabil s tem, da sem v čakalni sobi še enkrat tiho ponovil glavne in navodilne točke mojega patrijotičnega govora. — Govor bo trajal nekaj dlje kot prepisa-ne 4 minute; pa radi tega mi ne bo štel nihče izmed cenjenih po-slušalcev v zlo!

S temi mislimi sem se tolažil, ko se oglašajo močne parne piščalke Morrisove klavnice naznanjajoče delavcem odmor za kosilo. — Fant, le pogum in korajžje, tren-tek se bliža.

Nato me je predstavil Mr. N. N. nekemu privatnemu policaju z na-ročilom, da naj me popelje tja in tja, kjer bom držal slovenski go-vor uslužbenecem označene klavni-ce.

"Pa imate zaposlenih tudi dosti Slovencev?" sem vprašal med potjo malo razburjen onega poli-caja.

— Gotovo da; boste že videli, kako se bodo zbrali skupaj na o-nem le dvorišču."

— Torej na prostem, ali na dvorišču se vršijo alična patrijoti-čna zborovanja?"

— To je najbolj prikladen prostor; osobito danes, ko je pla-čilni dan. Le pogledite trume po-slušalcev, kako se zbirajo v vrste. Sedaj je prilika in ugoden tren-tek, ko dobivajo delavci plačo. — Želim Vam pri tem najboljši us-peh. —

Ko sva dospela z onim polica-jem aredi klavniškega velikega dvorišča, sem res opazil dolge vr-ste delavcev, ki so se pomikali proti blagajniškemu okencu. Poli-caj mi je velel, da naj mu sled-im do sredine dvorišča, kamor je bil postavljen leseni zaboj pri-merne velikosti, kot govorniško tribuno.

Začnite torej, da ne bo preka-sno! mi je velel policaj!

Well, povejte mi pred vsem, kje se nahaja skupina naših Slo-vencev? Jaz sem pripravljn na govor. Tu vidim v vrstah samo tu-je obraze in poslušalce, ki goto-vo ne razumejo našega slovenske-ga jezika. — Sedaj se pomikajo v vrstah sami zamroci ali črnei. Dosedaj še nisem nikdar čul, da razumejo zamorci tudi slovenšči-no! — Ameriška in starokranjska zgodovina še ne pozna slovenskih zamorcev."

Policaj se mi je nekoliko v za-dregi nasmehnil z opombo, da so Slovenci gotovo bolj v zadnjih vr-stah. —

Kaj mi je bilo torej storiti? — Hodil sem ves razburjen od vrste do vrste, ter sem povpraševal be-lokokožne poslušalce, če so morda Slovenci. — Pa čemu sploh vse to povpraševanje?

Slovenca, ali svojega lastnega rojaka poznam že od daleč. Stopil sem vsled tega še v drugo vrsto, kjer so stali sami Poljaki in Čehi. — Tudi ti so mi veleli, da Sloven-cev še ni v vrsti in jih ne bo, kjer jih dela menda samo par v ozna-čeni klavnici. — Tableaux!

Med tem časom je pripeljala na ono dvorišče velika lokomotiva več vagonov telet, krav in prašič-čev. Puhanje iz dimnika lokomo-tive, udarci zvonca, mukanje krav in evljenje prašičev me je spravi-lo popolnoma v obup, ako ome-njam še vedno večje vrste zamor-cov v bližini moje govorniške tri-bune. Trde živce mora imeti člo-vek, ki bi prenašal celo uro tak sunder in dirindaj tik pred svo-jim govorom.

"Ali še ne boste začeli? me je dregnil v stran oni policaj, med tem ko je uredil vrste slavnega čakajočega občinstva. —

Skoro četrť ure sem begal po o-nem dvorišču; tako izborno pri-pravljen na svoj govor, pa nisem izpregovoril še besedice! Mila nam majka Slovenija! Svoje si-nove in hčere imaš razpršene sko-ro po celem širnem svetu; žal le, da tukaj pa danes nikogar ni. — Vsi drugi so že prihajali in stali tu v vrstah pred blagajniškim u-radom — samo Slovencev še ni bi-lo! — In jih gotovo tudi ne bo! — Ali naj začnem, ali ne? —

Ker mi ni preostajalo drugega, sem se pomaknil z onim zabojem proti skupini Poljakov in sem pri-čel svoj govor v malo drugačni o-bliki.

Vse je šlo sprva gladko naprej, samo če bi bila vladala tišina in mir na onem dvorišču. Zvonenje lokomotive in mukanje krav je pa ves moj govor namenjen slovan-skim bratom — skoro popolnoma zadušilo. Če so me Čehi in Polja-ki li kaj hoteli ne vem. Tudi če bi me ravno umeli umeti, ni bilo mo-goče vsled prevelikega nemirja in šundra. Čim bolj sem napenjal svoja pljuča, tem manj se je sliša-lo moje besede. — Konec je po-postajal sunder iz lokomotive in vagonov že tako jak, da nisem ni-ti samega sebe slišal in razumel.

Ker so se jele vrste zamorcev v moji neposredni bližini zopet ve-čati, sem obrnil končno pozornost še nanje. Kadarkoli sem omenil predsednika Wilsona, strica Sa-ma in Kolumbijo so dali tudi za-morski poslušalci duška mojim besedam s svojim aplavzom, če-ravno sem govoril slovenski.

Moj prvi patrijotični govor na lesenem zaboju je trajal ravno 6 minut. Ko sem bil gotov, se mi je oni policaj zahvalil za nastop ki pa ni bil popolnoma brez uspeha. Neki Slovák me je namreč potr-kal na rame ter rekel, da bo zane-sljivo kupil bond Svobode za \$50, zato ker je čul prvič v svojem živ-ljenju slovenskega govornika.

Španska influenza.

V sedanjem času razširjanja kužne bolezni španske influence, morali bi se zelo paziti, da se je obvarujete. Kadarkoli opazite vnetje oči, tok nosnice, bolečine v hrbtu, glavobol, bol udov, mrzli-co, vročico in splošno oslabelost, priporočamo vsem sledeča navo-dila kot najboljše sredstvo za ob-varovanje proti tej bolezni: Gra-granje in izpiranje grla in nosa s Severovim Antiseptolom, kate-ri naj se vporablja raztopljen, vzemite po en del tega zdravila na tri dele gorke vode. Ko se po-čutite z mrzlico ali takoj za pri-četkom kihanja, vzemite takoj eno ali dve Severovi tablete za prehlad in gripo in ponovite na vsake tri ure, dokler vsa čreva ne pričnejo dobro delati. Ako se vas prime kašelj, tedaj vzemite še Se-verov balzam za pljuča. Pojdite v postelj, vzemite kakšno gorko ko pijačo, da se dobro spotite. Če se pa še ne čutite boljše, potem pa hitro pokličite zdravnika in nare-dite vse kar vam on svetuje. Go-ri navedena zdravila bodo veliko pomagala, da se obvarujete prej influence, zatorej je zelo unest-no, da imate vedno sledeča zdra-vila pri rokah doma. Prodajajo se v lekarnah, po sledečih cenah: Severa's Antiseptol, 35 centov; Severa's Cold and Grip Tablets, 30 centov in Severa's Balzam for Lungs, 25 in 50 centov. Ako Vam je nemogoče dobiti ta zdra-vila v vaši domači lekarni, potem jih naročite naravnost od F. Se-vera Co. Cedar Rapids, Iowa.

(Advertis.)

Kdor je moder in razsoden, ne govori dosti; nespametnež se pa vedno rad ponaša z brezpotreb-nim govorenjem.

Zmotiti se je človeško; ne od-pustiti pa nečloveško.

Človek ne ve dneva, ne ure.

Mogoče, da boste morali kake-ga dne prestatiti hude bolečine vsled žledodnih nepravil, vsled za-basanosti, napenjanja, glavobo-la, splošne slabosti itd. Tedaj boste gotovo potrebovali Triner-jevo ameriška grenko zdravilno vino, ki prežene vse žledodne ne-prilike. Morda bo kdo od vaše družine trpel vsled tetmatizma, nevralgije, izpahkov, oteklin itd. Tedaj boste vesel, če boste ime-li pri rokah Trinerjevi Liniment. Morda se boste prehladili? V ta-kih slučajih je najboljše sred-stvo Trinerjev olajševatelj kašlja (Triners Cough Sedative). Vsa ta zdravila lahko kupite v lekarnah. V slučaju, da bi lekarnarju zalo-ga teh zdravil morda pošla in mi bi mu ne mogli poslati novega blaga, ker je naš kemični labora-torij preobložen z naročili za vlad-o; vsled tega bodite pripravlje-ni in preskrbite se s Trinerjevimi zdravili že danes in jih držite ve-dno doma pri rokah. To so naj-boljša domača družinska zdra-vila. — Joseph Triner Company, 1333—1343 So. Ashland Ave. Chi-cago, Ill. — (Advertis.)

Višek domoljubja.

Na 3922 W. 63. Pl. v Chicagu stanujoči Frank A. Mills, ki meri samo 4 čevlje 11 paleev, so je že od početka vojne želel postati ameriški vojak. Prosil se je na vse načine, pa vedno so ga odklonili, ker je prenizek, to se mu je pri-petilo 31krat.

Domoljubni "Shorty" je pa do-segel te dni uspeh, ko se je pri Ameriskem Rdečem križu prijavil za prostovoljca pri popravljanju avtomobilov. — Mali Frank Mills že jemlje sedaj slovo od doma, ker se bo podal v kratkem na Fran-cosko.

Ne strašite se!

Vaš denar je varen!

Če tudi je razglašena vojna, se vlada ne bode polastila Vašega denarja, naloženega na banki. Tako izjavlja predsednikova vojna proklamacija. Kar je Vaše, je torej Vaše in ostane Vaše; nihče nima pravice do Vaše lastnine, dokler se Vi zadržite mirno in ne rujete zoper našo državo.

3%
obresti na hra-nilnih ulogah
3%

Obresti ako nedvignjene, se pripisujejo h glavnici in se tako zopet obrestujejo.
Pri nas bodete vedno do-bro in uljudno postreženi po svojem rojaku.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica Federalnega rezervnega sistema.

Denarja v stari kraj vam sedaj ne svetujemo pošiljati, tudi ne po brezžičnem brzojavu, ker so razmere preveč nestanovitne. Od-dajamo v najem varnostne škrinjice po \$3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in listin, kjer je potem isto varno pred ognjem in tatovi.

Poslojpe, kjer so naši uradi, je naša lastnina.
Naše banka je depositni urad za svezno pošto branilaico, na mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

Odprto vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9. dop. do 3. pop.

The Joliet National Bank
JOLIET, ILLINOIS
Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$360,000.

JOSIP PERKO
SLOVENSKA GOSTILNA

2236 S. Wood Street Chicago, Illinois

Telefon: Canal 293.

Se priporoča rojakom Slovincem za obilen poset. "Dobra postrežba in dobra pijača"; to je moje galo.

Telefon: Canal 80

Martin Nemanich
SLOVENSKA GOSTILNA
IN RESTAVRACIJA

1900 W. 22nd St. vogal So. Lincoln St., Chicago, Ill.

Rojaki Slovenci vedno dobro došli!

Izjava vseh vrst.
Družina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah Ameriki.
Uredništvo in upravljalstvo:
1951 West 22nd Place Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.
Naravnost:
Za člana, na leto.....\$0.96
Za nečlane.....1.50
Za inostranstvo.....2.00

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA
Issued every Wednesday.
Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.
OFFICE: CHICAGO, ILL.
Phone: Canal 2487.
Subscription prices:
For Members, per year.....\$0.96
For Nonmembers.....1.50
For Foreign Countries.....2.00

Ave Wilson!

Pokajo verige, odpadajo okoli, ruši se tamnica mučeniškega našega naroda!

Po črni noči robstva, polnega muk, trpljenja, nesreč, solz in krvi, je napočila zora novega dne, nosečega v svoji zarji veličastno solnce svetlobe.

Svoboda! Naša svoboda!
Z jedno potezo peresa je železnaroka Woodrowa Wilsona zapечатila usodo naše narodne bodočnosti, davši tej bodočnosti ime SVOBODA. S taisto potezo je zrušeno za vedno gospodstvo Nemcev in Madžarov, gospodstvo Habsburžanov nad našim narodom.

Potem ko je bila priznana upravičenost narodnih aspiracij Jugoslovancev, ni predsednik "več svoboden, sprejeti samo avtonomijo teh narodov kot temelj miru, temveč je vezan da vstraja na stališču, da bodo ti narodi, ne pa on, sodniki o tem, kakšen čin avstroogrške vlade bo zadovoljil njihove aspiracije in njihovo razumevanje njihovih pravic in usode kot članov družine narodov."

To so težke, usodepolne besede, ker na podlagi njih je samo en odgovor onih, ki so omenjeni, in to je: Noben čin, nikakršni manifest, nikakršna obljuba, nič ne more obdržati več Jugoslovancev v sklopu avstroogrške monarhije. Oni hočejo svobodo, zjedinitve, neodvisnost... Oni hočejo svojo državo, urejeno tako, kakor to hoče narod, in samo narod.

Z Wilsonovim sklepom je zapечатena propast te najbolj trhljene države na svetu, s tem odlokom je dobil naš narod v roke "svojo veliko diplomu", ki odstranja vse ustave in neustave, stare in nove, ki so v preteklosti vezale in ki so nameravale v bodočnosti vezati naš narod v robstvo ali odvisnost. Samoodločevanje, jasno in neomejeno, brez vsakega ozira na vse, izvzemši na popolno neodvisnost in enakopravnost vseh treh delov našega naroda, to je obsodba, katero je predsednik Woodrow Wilson izrekel v imenu pravice in človeškega dostojanstva.

Njegova beseda je — beseda vrhovnega sodišča, ker je celo človeštvo, bodisi radovoljno ali proti volji položilo v njegove roke oblast vrhovne odločitve. Kot najbolj izrazit predstavnik velikega idealov pomirjenega človeštva in veličastnih principov svobode in demokracije, je modro in razumno našel ono pravo pot, po kateri je mogoče dospeti do urešenja teh idealov in principov. Pokazal je zlasti nam Jugoslovance, kje se nahaja izvor naše bodoče sreče, in nas povedel s svojo močno, ali očetovsko roko do hrama spoznanja, v katerem je z gorečimi črkami napisano geslo zdrave bodočnosti vsakega roda: SAMOODLOČEVANJE.

Preko samoodločevanja vodi pot do svobode; preko samoodločevanja vodi pot do edinstva Slovencev, Hrvatov in Srbov, preko samoodločevanja bomo zgradili svojo narodno državo tako, kakor to narod želi in kakor to zamislija naš veliki zaščitnik Woodrow Wilson.

Slava Ameriki! Slava in hvala Wilsonu! Ave Wilson!

Srjan Tucik.

ZDRAVA, AMERIKA, JUGOSLOVANI TE POZDRAVLJAJO!

Zašlo je krvavo solnce nad trhljeno Avstrijo. Odprl se je grob, iz katerega vstaja Jugoslavija, da pada vanj za vedno Avstrija. Po črni petku je napočila naša Velika Sobota, naše narodno Vstajenje.

Dan 19. oktobra 1918. je zadnji dan našega črnega robstva pod Avstrijo, a prva zora naše svobode.

Mogočena Amerika je izrekla po svojem velikem predsedniku, prvemu državljanu Novega Sveta, ki se poraja iz krvi in trpljenja, smrtno obsodbo nad Avstrijo in uvedla v družino svobodnih narodov Jugoslovane.

Nihče več nima oblasti ni pravice, usiljevati Jugoslovance svojo voljo za zakon. Jugoslovani imajo sami odločevati o svoji usodi, oni sami imajo odločevati ono, kar bo zadovoljilo njih težnje, pravice in usode v veliki družini narodov.

Usoda Jugoslovancev je sedaj v njihovih lastnih rokah. Volja in odločitev naroda je vrhovni in temelj in zakon, na katerem bodo Jugoslovani izšli iz sužnosti in vrnili v hram svobode. To naznanja svetu in našim dosedanjim gospodarjem Ameriki, to sporoča in zagotavlja nam Jugoslovance samoodločevanje Amerika, ki postaja mati in zaščitnica našega naroda in svobode.

To bo odmevalo kot glas angelске trombe od kraja do kraja naše stare, slavne domovine, ta glas bo dal nove moči bojevnikom in narodnim delavcem, v prvi vrsti pa našemu izmučenemu narodu, da rušijo vsi junaško, složno in močno vse staro, zarjavelo in neveljavno, a da dvigajo, zidajo in utrjujejo vse nove, svetlo in večno.

Iz Amerike prihaja svetloba, da razsvetli in ogreje krvave glave in izmučene ude našega naroda, v hram našega narodnega osvobodjenja in zjedinitve prihaja na odlično mesto veliki nositelj novega življenja, nove dobe, naš jugoslovanski Lincoln: VODOVOD WILSON.

Zdrava, Amerika! Čast in hvala, Woodrow Wilson!

Pozdravljajte te Jugoslovani, ki vstajajo iz groba v novo, svobodno življenje.

Don Niko Gršković.

Narod ima besedo.

8. januarja t. l. je predsednik Wilson zahteval kot enega mirovnih pogojev, da se zajame narod Avstro-Ogrske avtonomni razvoj. Pijan po vojaških vseh svojih svojega berlinskega gospodarja, se ni cesar Karl zmenil za to opomin. Ko se je vojna sreča obrnila konečno na stran zaveznikov, je dunajska vlada ponižno ponudila mir na podlagi prejšnjih predsednikovih predlogov, zlasti na podlagi onega o avtonomiji avstro-ogrskih narodov.

Da okrepi svojo ponudbo ter stavi Ameriko pred gotov čin, je cesar "po milosti božji" naznanil "svojim vernim narodom" preustrojitve zapadnih delov monarhije na "federativni" podlagi. Eden delov te zavezniške države bi imela postati Ilirija — nekakšna senca Jugoslavije, brez Trsta in njegovega okraja, ter brez Bosne in Hercegovine, medtem ko bi Hrvatska z našimi narodnimi odlomki na Ogrskem imela ostati pod Ogr. Ta Karlov načrt nosi na sebi pečat neresnosti. Vidi se mu, da nima drugega

namena, kakor preplepiti predsednika Wilsona in zaveznike. Pa četudi bi ne bil tako nasproten, nam je na podlagi stoletne izkušnje znano, kaj pomenijo obljube in prisage Habsburžanov. Bolj kot kdaj prej, nas deli danes od teh naših krynkov potok krvi in solz.

Istega dne, ko je bil objavljen manifest avstrijskega cesarja, je odgovoril predsednik Wilson na njegovo mirovno ponudbo. V bistvu mu predsednik pravi:

Am sorry, dear Charley, prekasno si se domislil. Odkar sem jaz govoril ono o avtonomiji "tvojih" narodov, se je maral kaj izpremenilo. Amerika in njeni zavezniki so priznali med tem Čeho-Slovake in pravičnost narodnih težnj Jugoslovancev po svobodi. Treba je, da z njimi skleneš mir.

Tak odgovor vladarju "po milosti božji" je edin v zgodovini. Z njim je predsednik privedel v prakso ono, tolikokrat povdarjano načelo o samoodločevanju narodov. Pripoznana nam je pravica, da bomo gospodarji svoje usode. S svojimi krvavimi žrtvami in borbami je jugoslovanski narod pokazal, da se hoče na vsak način osvoboditi avstroogrške jarma in se združiti z brati iz Srbije in Črne gore. O tem ne more biti nikakega dvoma.

Poskušalo se je in se poskuša, prikrajšati in izigrati samoodločevanje našega naroda z usiljenjem gotove državne oblike in nekakšne superiornite edega dela naroda nad drugim. Inega Piemonta je postala danes nestvarna. Noben razborit človek ne želi danes ni Velike Srbije, ni Velike Hrvatske. Mi hočemo zjedinitveno domovino, v kateri bodo vsi deli naroda enakopravni. Mi vsi hočemo Jugoslavijo, to je, državo Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Danes ne maramo več za krfsko deklaracijo, katero je prekršil eden od ugovornikov, in od katere je preživelo samo vrhovno načelo suverena samoodločevanja naroda. Ne vprašamo ne za vlado ne za kralje.

Narod v naši, še potlačeni domovini v Avstro-Ogrski bo z narodom v Srbiji in Črnigori sam odločil o naši bodoči usodi in suvereni ustavotvorniki skupščini. Ta pravica nam je sedaj zajamčena. Amerika in njeni — naši — zavezniki stojijo za nami.

Dr. Hinković.

Pravica narodnega samoodločevanja.

Habsburžani in njihovo cesarstvo, ki je bila nekoč največja vlast na svetu, so danes erkovine. Velik je bil dan, ko je vladar na najsilnejše demokracije današnjega časa dal Avstriji odgovor, kakršnega je zaslužila stara grešnica. Ako bi se tega dne sestali v Eliziju Zrinjski, Starčević, Kvaternik in Stromajer, bi bilo njihovo srce gotovo veselo. Izpolnilo se je ono, po čemur se oni stremeli, za kar so se borili, za kar so trpeli. Avstrija, večna, največja in najbolj nevarna sovražnica jugoslovanskega naroda, je zadobila smrtni udarec. Skoro bo izginil ta simbol krivice, da se na njegovi razvalini povzdigne svobodna demokratska Jugoslavija in svet bo izginil in padel v grob, na mesto njega pa vstaja nekaj novega, humanitarnega.

To je veliki pomen Wilsonovega čina, ki ruši vse, kar je staro, vse avstrijsko lopovščino in spletkarjenje, vse avstrijsko, oriententalizem in omahovanje, da se more vzdigniti ponosna zgradba jugoslovanske demokracije, kateri kumuje veliki današnji vodja svetovne demokracije, ki pripravljata tam v Beli hiši osnove nove družbe, boljše zveze med ljudmi.

Kakšen bo odmev njegovega govora na dunajskem cesarskem kot Makbetu, duhovi mrtvih, dvor? Prikazali se bodo tam, vseh onih nešteti tisočev žrtev, ki so pale v borbi proti najbolj krvoželjni avtokraciji na svetu. Odgovor Wilsona stavlja v prvo vrsto neoporekljivo resnico, da so samo Čehi in Jugoslovani pravi rušilci Avstrije; Wilson jih posebno omenja, vedoča, da se jim ima svet in Evropa zahvaliti, da bodo nekega dne izginili Habsburžani. Ta dan pomeni nov odnošaj Jugoslovancev napram Ameriki in ameriškanski demokraciji. Dva mlada naroda si podajata roke. Različna sta po preteklosti, po

temperamentu, po običajih, ali nekaj skupnega živi v duši Amerikana in Jugoslavana! To je elementarno stremenje po pravi, veliki, popolni demokraciji. Jugoslovani, pozdravljajoč Wilsona, se klanjajo njegovim idealizmu, ki bo rešil en svet. Ta njegov demokratski idealizem je eden najlepših sadov ljudske duše in človeške morale. Sledeč njemu, sledimo mi velikemu apostolu, in slediti njemu, pomeni vstajenje — življenje.

Temne avstrijske sile so mrtve. Stari avstrijski duh je hotel se v zadnjem trenutku storiti čin najnižje avstrijske podlosti. Smejejo se narodi, smeje se svet avtonomijam cesarja Karla. Naš narod je zrel za svobodo in hoče vso svojo svobodo, popolno, veliko, osrečujočo. Ta kajzerjeva igračka je hotela dati našim južnim deželam, Slovincem, nekakšno Ilirijo, seveda pod patronatom Dunaja, medtem ko bi imeli Hrvati ostati pod Budimpešto. Čas gre dalje in skoraj bo odbila ona ura, ko se bo prestol Habsburžanov zrušil v prah. Za celi naš narod ni bilo nikdar srečnejšega časa.

Zlasti Slovenci, obsojeni na smrt, morejo danes svobodnejše dihati. Glas iz Bele hiše bo obnovil v njihovi duši čase neodvisnosti, katero so živeli pred tisoč leti, in spominjati se bodo svojih vojevod na gospodstevskem polju in vseh svojih demokratskih tradicij. Prerokbe Levstika, Gregorčiča in Aškercia bodo postale me so in kri.

Skoro bodo odpadle verige in svobodno Jugoslovanstvo si bo ustanovilo svoj novi državni dom. Jugoslovanski narod, samo v Tebi je izvor vseh oblasti, vseh pravic, vseh dolžnosti. Ti sam le imaš večno, neoporekljivo pravico, da si kuješ svojo bodočnost. Mi verujemo v tvojo ustajajočo moč, s katero boš dokazal, da si služil svobodo. Eden največjih bodan, ko se bodo zbrali v ustavodajni skupščini, ki bo odredila vsa vprašanja državnega življenja, od poslancev zjedinenega naroda, to bo pravi dan našega zjedinitvenja, v katerem bo padlo vse, kar nas je delilo. Suveren bo naš narod in izvrševanju pravic svojeje samoodločevanja.

Iz rok Amerike, od naslednika Washingtona, Jeffersona in Hamiltona sprejema naš narod zmagovalni misel samoodločevanja. Da živi popolno demokratsko samoodločevanje, prvi predpogoj jugoslovanske sreče in velikosti.

Dr. Bogumil Vošnjak.

Amerika in Jugoslavija

Ta vojna je odkrila tudi nas. Odkrila je siromašen ali pošten politično razkosan ali junaški, tih in močan, ali pesniški in velikodušen narod.

Odkrila je objednem tudi vso našo preteklost. Tisočletje robovanja in preganjanja, morje solz in v potoke krvi ter šume vešal. Pokazala je svetu stotoseče prstovoljce, in pozabiti ne smemo naših mater in sester, ki so, noseč svoje novorojence na prsih, podpisovale ena za drugo jugoslovansko majsko deklaracijo, s katero so za svoje potomstvo, za ona deteta, katere so dojila, zahtevale nekaj, najsvetejšega in navzvišene, kar morejo starši zapustiti svojim otrokom, a to je svoboda.

Bili smo razkropljeni po vsem svetu, skoro vsakemu tuji, samo manjšini poznani. Potrpeljivo in poslušno smo vedno upali, čakali smo nečesa...

In prišla je vojna. S prvo puško, ki jo je naznanila svetu, se je slišal prvi vzdih. Bil je naš, kajti prva prelita kri je bila naša. Za vzdihom so se slišali glasovi, za glasovi klici, za njimi urbesni krik in grom.

In svet je strme gledal, čudil se volji, divil se žrtvam... In narod, ki se ima za svojo velikost zahvaliti samo svobodi, narod, ki je za njo vzdržal mnogo borb, ki je zna ceniti in spoštovati, ta veliki narod — Amerika — je s ponosom gledala na nas, kot na one, ki so njene ideale najboljše in najbolj navdušeno sprejeli.

In ona nam preko svojega velikega predsednika sporoča: Svoboda, katero zahtevate in za katero ste toliko žrtvovali, bo zasijala tudi nad vašimi krovji.

Duhovi vaših mučnikov se bodo upokojili, prelita kri bo maščevana, gladni otroci nahranjeni, vaši starci potolaženi.

In ona — velika in idealna A-

merika — sklepa za vse čase večnega bratstva, več nego prijateljstvo zvezo med Ameriko in Jugoslavijo.

Z vojno nastalo, z žrtvami utrjeno, s krvjo prekaljeno prijateljstvo med Ameriko in Jugoslavijo bo prvi in glavni temelj, na katerem bomo osonovali svoje bodoče javno življenje in vse naše delo in napredek.

Dve veliki in sveti imeni, dve zastavi svobode in časti, obe vsakemu Jugoslovancu enako mili in dragi.

Amerika je dala Jugoslaviji vse, dala ji je svobodo. Hvaležnost za to bi bila prazna beseda, ako bi je ne spremljala najglobljejša in najiskrenejša ljubezen, ljubezen, polna zatajevanja in sinovskih občutkov.

Samo naprej. Moramo biti in hočemo biti dostojni prijatelji, stva in simpatije Amerike, za sedaj pa, dokler ji tega ne pokažemo z močnimi in složnimi čini, ji kličemo:

Slava ti in hvala, o Amerika, slava in hvala tvojemu prvemu državljanu, tvojemu velikemu predsedniku Woodrow Wilsonu. Dr. Ivan Bonačić.

Nova nemška država v Avstriji.

Razni švicarski listi so priobčili dne 23. oktobra t. l. zanimivo vest da je klub nemških poslancev v avstrijskem parlamentu ustanovil svoj posebni Narodni svet, ko-je namen bo voditi politične in upravne zadeve nemškega ljudstva v Avstriji. V to svrhu so proglasili ti poslanci posebno nemško državo v Avstriji. Predsednikom tega novega Narodnega sveta je bil izvoljen znani vodja nemških socialistov v Avstriji Karol Seitz (Zajec). Vsi nemški državni poslanci v dunajskem parlamentu so se izjavili za ustanovitev avtonomne države Nemcev v Avstriji, ki naj ima nalogo stopiti v prijateljsko zvezo z drugimi avstrijskimi narodi.

Skupina teh nemških državnih poslancev je odobrila in izdala v javnost resolucijo, da morajo imeti v Avstriji živeči Nemci svoj poseben način vlade. Načelo avstrijskih Nemcev je tudi, da bi dobili prosto pot do Jadranskega morja z dovoljenjem drugih avstrijskih narodov.

Jako važna je tudi ustavna točka oziroma na program Združenih avstrijskih Nemcev. Ljudstvo nemške narodnosti v Avstriji naj bi bilo zastopano v parlamentu po svojih poslancih, ki bi tvorili začasni Narodni svet. Ta skupina poslancev naj bi imela pravico do mirovnih pogajanj in vseh ustavodajnih oblasti. Ta narodni svet, broječ 20 poslancev bi imel nadalje pravico delati državne dolge in izvrševati vse notranje zadeve avstrijskih Nemcev.

Karel Seitz, načelnik novega nemškega Narodnega sveta v Avstriji se je v tej zadevi sledeče izrazil:

"Mi moramo delovati v prilog miru. Podvzeti moramo vse potrebno, da olajšamo budo nemškega ljudstva v Avstriji. Nova nemška Avstrija bo ustanovljena na podlagi konstitucije in volje nemškega ljudstva v Avstriji."

Poslance Waldner je pri otvoritvi kongresa nemških državnih poslancev na Dunaju omenil, da se bo v tej novi neodvisni državi uvedlo pravico svobodnega govora in več drugih udobnosti za nemško ljudstvo.

Nemško ljudstvo v Avstriji je delalo že dolgo časa načrte, kako bi se rešilo neprimerno in razpada v okvirju avstrijskega žezla. Vseled tega si je sedaj ustanovilo posebno avtonomno državo, ki naj bi bila v tesni zvezi z nemškim cesarstvom. Skupno število podanikov te nove države znaša okrog 10 milijonov.

Ko se je pred nekaj dnevi avstrijski cesar Karl izrazil, da bo "milostno" podelil vsem avstrijskim narodom vse avtonomne pravice, so bili ljubljenci "Njega c. in kr. Velič." avstrijski Nemei prvi, ki so navdušeno pozdravili ta cesarjev korak. Mislili so si: Nam se še ni nikdar godila kakšna krivica od strani vlade. Karle, zvesti potomce Tevtonov že ve kaj dela, ker obljubuje nam še več pravic, kakor smo jih dosedaj imeli. Vseled tega stopimo v krog, osobito v sedanjih burnih časih, ko se je pričel cesarjev prestol, majati. Ostanimo zvesti in dobri s Karolom, ki svojih najljubših

sinov in hčera gotovo ne bo zavrgel. Poleg tega pa podajmo še desnece nemškemu kajzerju, zaščitniku pangermanskih narodov. Če morda izpodleti stoletek našemu Karolu, nas bo pa Vilje v Berlinu varoval in čutil po svojem znanem geslu "Deutschland ueber Alles!"

Ako vpoštevaamo zadnji nastop avstrijskih Nemcev, jim moramo dati predvsem priznanje ker so solidni in edini. Dvomimo pa, da se bodo te njih utopije vresničile kajti Avstro-Ogrski bije že zadnja ura. Čehi in Slovaki so se že ocepili od Dunaja. Ogrri zahtevajo svojo samostojno in neodvisno državo; ravno tako tudi Poljaki. Proglašena neodvisnosti Jugoslovancev pričakujemo sleherni dan. Potem bodo ostali le še avstrijski Nemei pod Karlovim žezlom in pod indirektno oblastjo nemškega kajzerja.

Kdo jamči avstrijskim Nemcem prijateljstvo z drugimi neodvisnimi bivšimi avstrijskimi narodi? Kdo bo živel z njimi v sporazumu, ker bi radi vladali celo Avstrijo? Kdo jim bo dovolil dostop do Jadranskega morja? Morda Jugoslovani? Jugoslovani ne bodo delili svojih teritorijalnih in drugih pravic s svojim največjim sovražnikom. Avstrijski Nemei bodo šele po končani vojni zajedno s svojimi hunskimi zavezniki spoznali pomen znanega reka: "Kdor visoko leta, nizko pade!"

Razne novice.

Pretrsljivi slučaj.

O skrajno žalostnem in pretresljivem slučaju, katerega je doživela te dni družina Sirovica v Clevelandu, O., poroča C. A. sledeče: Družina Sirovica se je pred enim mesecem preselila v Cleveland iz Pennsylvanije. Pred enim tednom je zbolel oče za špansko influenco, in umrl pred zadnji četrti dan dne 17. okt. Se ko je bil oče bolan, je zbolela tudi njegova žena, in v soboto je tudi ona umrla. Ostali so sami štirje mali otročiči, najstarejši 6 let. Družina je bila nepoznana in popolnoma zapuščena. Ko je prišel pogrebniš Anton Grdina v hišo, je dobil mater mrtvo na postelji, okoli pa štiri otročke, ki so se vsi drenjali okrog postelje in klicali mamo. Lačni, mrzli, usmiljenja vredni otroci niso vedeli, da je mama mrtva, z-je sledila njih očetu v večnost. Tudi otročički so vsi bolni, kašljajo, jokajo, komaj dihaajo, v resnici največje usmiljenje na svetu, kar se jih more misliti. Mesto se je zavzelo za male otročičke. Bolni so in mogoče bodo sledili svojemu očetu in mami v kraj, kjer ni več trpljenja. V resnici žalosten slučaj.

Influenčne krinke, ali maske.

San Francisco, Cal. 25. okt. — Mestni svet je odobril na svoji seji posebno postavno določbo glede noše krik, ali mask za časa sedanja epidemične bolezni — influence. Vsaka oseba je postavno primorana nositi javno te maske; le doma, ali pri obedu se jih lahko odloži. Kazen za kršitev označene postavne je določena od \$5. — do \$100. in 10 dni zapora. — V državi Calif. boleha danes 50,000 oseb za influenco.

Trupla padlih ameriških junakov bodo pripeljana semkaj.

Washington, D. C. 28. okt. — Vsi ameriški vojaški kaplani so dobili uradno naročilo, da naj sestavijo natančen seznam grobov, kjer so pokopani v Franciji padli ameriški vojaki.

Vojni departament namerava namreč po končani vojni prepejljati in spraviti vsa trupla teh junakov domov na svoje lastne stroške. Prepeljana trupla padlih ameriških vojakov bodo pokopana na kakem vojaškem narodnem pokopališču, ali se bodo pa poslala njih starišem in ožjim sorodnikom.

Predsednik Wilson odlikoval zvezniške vojskovodje.

Washington, D. C. 28. okt. — Te dni je postal predsednik Wilson, kot vrhovni poveljnik armade Združenih držav generalu Tarker H. Bliss sedem zlatih kolanj v priznanje zaslug, katere bo general Bliss izročil v predsedniškem imenu marku Foch-u, Joffre-u in Haigu. Dalje generalu Petainu, Diazu, Pershingu in Gillianu; slednji je načelnik belgijskega generalnega štaba.

KUPUJTE VOJNO VARČEVALNE ZNAMKE!

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048

od ustanovitve do 1. sept. 1918 skupna izplačana podpora
\$1,454,679.97.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Math Jerman, 321 Palm St., Pueblo, Colo.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Glavni blagajnik: John Grabek, 1012 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Abo, 620-10 St., Waukegan, Ill.
Pooblaščenec: Ralph F. Kompare, 2906 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Josip Dunda, 704 North Raynor Ave., Joliet, Ill.
Martin Nemanich, 1900 W. 22 St., Chicago, Ill.
Math Kostaninšek, 302 No. 3rd Ave. West, Virginia, Minn.
John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
Frank Frančiš, 311-2nd Ave., Milwaukee, Wis.

POBROTNOSTI ODBOR:

Mihail J. Kraker, 614 E. 3rd St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23rd St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Anton Burger, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Joseph Russ, 6517 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
Frank Plemel, Boek Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon Canal 2487.
Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče na Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društveno vesti, razna naznanila, oglase in naročnine pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE", 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

URADNO NAZNANILO.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA K. S. K. JEDNOTE.

POZOR KRAJEVNA DRUŠTVA!

Vsem krajevnim društvom K. S. K. Jednote se službeno naznanja, da po 25. okt. 1918 se ne more zvišati nobenemu članu ali članici zavarovalnine vsled razširjene bolezn "Španske influence". Vsa krajevna društva se prosijo in opozarjajo, da to vpoštevajo in se po tem ravnaajo. Vsled sedanjih kritičnih razmer naj tudi društva od 25. oktobra naprej NE sprejemajo več novih članov in članic, bodisi v redni, ali Mladinski oddlek K. S. K. J.

Ta odredba velja do preklica.

Za glavni urad K. S. K. Jednote,
JOSIP ZALAR, gl. tajnik.

NAZNANILO ASES. 11.-18. ZA MESEEC NOVEMBER 1918.

Imena umrlih članov in članic.

- 21554 MARTIN KOŠIR, star 26 let, član društva sv. Štefana 1, Chicago, Ill., umrl 24. septembra 1918. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 2. aprila 1916. R. 23.
- 20190 JOŽEJ ŠMIGEL, ml., star 20 let, član društva sv. Družine 5, La Salle, Ill., umrl 14. oktobra 1918. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 5. aprila 1914. R. 16.
- 3776 FRANK HORVAT, star 49 let, član društva sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., umrl 16. sept. 1918. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 14. marca 1902. R. 33.
- 11633 IGNAC GROZNIK, star 36 let, član društva sv. Jožefa 12, Forest City, Pa., umrl 2. oktobra 1918. Vzrok smrti: Poškodovan v premogokopu. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 29. maja 1907. R. 24.
- 21456 FRANK BURCAR, star 38 let, član društva sv. Barbare 40, Hibbing, Minn., umrl 2. okt. 1918. Vzrok smrti: Ubit v rudniku. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 5. marca 1916. R. 36.
- 1394 ANA GOLOB, stara 38 let, članica dr. Vit. sv. Florijana 44, So. Chicago, Ill., umrla 15. okt. 1918. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovana za \$500.00. Pristopila k Jednoti 26. januarja 1901. R. 20.
- 16104 JAKOB KUKUJAN, star 48 let, član dr. Marije Sedem Žalosti 50, Allegheny, Pa., umrl 6. okt. 1918. Vzrok smrti: Pljučnica - Influenca. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 3. aprila 1910. R. 39.
- 4612 MARTIN PEČJAK, star 53 let, član dr. sv. Lovrenca 63, Cleveland, Ohio, umrl 25. sept. 1918. Vzrok smrti: Ubit od vlaka. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 16. okt. 1902. R. 37.
- 7381 JULIJA LEPEJ, stara 23 let, članica društva Marije Pomagaj 78, Chicago, Ill., umrla 27. sept. 1918. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovana za \$1000.00. Pristopila k Jednoti 18. aprila 1915. R. 21.
- 11192 FRANK BERTONCEL, star 40 let, član dr. sv. Jožefa 119, Barberton, Ohio, umrl 17. okt. 1918. Opravičena do podpore \$50.00.
- 4302 FRANCA POŽES, stara 31 let, članica društva sv. Ane 127, Waukegan, Ill., umrla 30. sept. 1918. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovana za \$1000.00. Pristopila k Jednoti 24. oktobra 1909. R. 25.

Imena poškodovanih in operiranih članov in članic.

- 1597 ZOFIJA ULAKOVIČ, članica dr. sv. Roka 15, Allegheny, Pa., operirana 15. avg. 1918. Opravičena do podpore \$50.00.
- 18642 JAKOB OSVALD, član društva sv. Petra in Pavla 38, Kansas City, Kans., poškodovan 7. okt. 1918. Opravičen do podpore \$250.00 za izgubo vida levega očesa.
- 8899 IVAN KUZMA, član društva sv. Cirila in Metoda 59, Eveleth, Minn., operiran 2. julija 1918. Opravičen do podpore \$50.00.
- 4058 AGNES POTOKAR, članica dr. Marije Pomagaj 78, Chicago, Ill., operirana 30. sept. 1918. Opravičena do podpore \$50.00.
- 8626 MIHAEL STUKIČ, član društva sv. Petra in Pavla 89, Etna, Pa., operiran 20. avg. 1918. Opravičen do podpore \$50.00.
- 19532 JOHN LEGAN, član društva sv. Janeza Krst. 143, Joliet, Ill., operiran 15. avg. 1918. Opravičen do podpore \$50.00.

Mladinski oddlek.

Zaporedna številka smrtnega slučaja 39.

3227 JOSIP MISTEK, star 4 leta, 6 mesecev in sedem dni, član dr. sv. Barbare 40, Hibbing, Minn., umrl 1. okt. 1918. Vzrok smrti: Pljučnica. Pristopil v Mladinski oddlek 2. dec. 1917. Opravičen do \$100.00 za pogrebne stroške, katere svota je bila nakazana pok. očetu 22. okt. 1918.

Zaporedna številka smrtnega slučaja 40.

3455 ANGELA PETRIČ, stara 2 leti, 4 mesece in 3 dni, članica dr. Marije Pomagaj 79, Waukegan, Ill., umrla 19. okt. 1918. Vzrok smrti: Pljučnica. Pristopila v Mladinski oddlek 10. februarja 1918. Opravičena do \$100.00 za pogrebne stroške, kateri znesek je bil nakazan pok. staršem 23. okt. 1918.

Josip Zalar, gl. tajnik.

Večkrat sem že prosil in priporočal, da bi bili društveni tajniki in tajnice pri izpopolnjevanju listin, ki se pošljejo na glavni urad Jednote pazljivi in natančni. Nekateri tajniki (ice) so to vpoštevati; precejšnje število pa jih je, ki se na vse take in enake opomine niso ozirali in se ne ozirajo. Listine prihajajo v glavni urad zelo površno izpisane. Ni dovolj, da so listine izpolnjene in poslane na urad Jednote, marveč glavna stvar je, kako so izpolnjene. Glede na to, da je vsaka listina prej, ko se odpošlje pravilno izpisana in podpisana od društvenega odbora ter opremljena z društvenim pečatom. Dokler listine niso pravilno izpolnjene in potrjene, kakor se zahteva, se ne morejo smatrati za uradne. Samo na pol napravljeno in površno delo, se ne more vpoštevati. Treba je torej natančnosti in točnosti. Zadnje čase sem prejel precej veliko število mrljskih listov, ki so bili zelo površno izdelani. Treba je bilo liste vrniti v popravek in pravilno izpolnitev. Mnogokrat prejmem mrljski list, brez označbe starosti dedičev in njih bivališča. To je zelo važno in se mora na vsak mrljski list označiti, ker drugače se ne more posmrtnine izplačati, ker se ne ve, kje živijo dediči in ravno tako se ne ve, če so polnoletni ali ne. Istotako se velikokrat pošlje mrljski list na urad Jednote brez članovega ali članičinega certifikata. Vse to povzroča zadržek izplačila, ker je treba listine vračati ali pisati po certifikat. Radi tega ponovno prosim vse one tajnike in tajnice, ki do sedaj niso bili natančni v izpolnjevanju uradnih listin, da to blagovolijo vpoštevati in naj pazno listino preje pregledajo, če je pravilno izdelana, nego jo odpošljejo na urad Jednote. Označiti je treba na mrljskih listih imena dedičev, sorodstvo, starost in bivališče. Ravno tako je neobhodno potreba mrljskemu listu priložiti pokojnikov zavar. certifikat. Upam, da se bode to od sedaj naprej v vseh slučajih vpoštevalo, kar bode pomagalo, da se bode delo hitro in pravočasno vršilo in posmrtnina brez zadržka v najkrajšem času izplačala.

Z bratskim pozdravom sem Vam idani sobrat

Josip Zalar, gl. tajnik.

Mirovna pogajanja med Nemčijo in Ameriko.

Dne 21. oktobra je nemška vlada odgovorila na zadnjo Wilsonovo mirovno noto sledeče:

"Nemška vlada sprejme predlog predsednika Wilsona za izpraznitve okupiranega ozemlja, da vodstvo armade na bojnem polju aranžira pogoje za premirje in sicer na temelju vpoštevanja bojne sile na obeh straneh. Nemška vlada sugestira, da predsednik Wilson začrta podrobnosti in upa da predsednik Združenih držav ne bo zahteval kaj takega, kar bi bilo proti časti nemškemu miru.

Nemška vlada protestira zoper očitjanje, da nemške čete na suhem in morju, torej nemško ljudstvo počenja nepostavne in nečloveške čine. Pri umikanju armade je vselej potrebna destrukcija in se vrši kolikor dopušča mednarodni zakon. Nemškim četam je strogo zapovedano, da čuvajo lastnino in skrbje za prebivalstvo po svojih močeh; kadar se pa kljub temu zgodi prestopok, so krivci kaznovani. Nemška vlada ugovarja, da nemška mornarica potaplja rešilne čolne s potniki na morju, in predlaga, da se ta obtožba prepusti nevtralnemu preiskovalni komisiji. V svrhu, da se od strani vse, kar bi oviralo delo za mir, je nemška vlada sporočila vsem poveljnikom submarink, da se izogibajo torpediranju potniških parnikov.

Predsednik zahteva, da temeljni pogoj za mir mora biti destrukcija vsake samostalne vlade, ki se paratno, tajno in na svojo pest nosi svetovni mir. Nemška vlada na to odgovarja:

Sestava nemške vlade ni bila niti doslej brez vpliva od strani zastopstva nemškega ljudstva, da sira vni ustava določala, da se mora napovedati dojenja in skleniti mir v sporazumu z ljudstvom. To je pa zdaj temeljito spremenjeno. Nova vlada je ustanovljena po želji ljudskih zastopnikov na temelju splošne, enake tajne in direktne volilne pravice. Voditelji velikih strank v parlamentu so člani vlade. Vbodoče ne more obstati nobena vlada, ki nima zaupnice od večine v državnem zboru. Kancelar je odgovoren zastopnikom ljudstva. Prvo delo nove vlade je bilo, da je predložila državnemu zboru spremembo ustave, da ljudski zastopniki lahko odločajo o vojni in miru. Trajnost novega sistema je zaješana po ljudstvu, ki stoji v večini za to reformo.

Vprašanje predsednika s kom ima on in zavezniški opraviiti v Nemčiji, je torej tukaj pojasnjeno. Ponudba za premirje in mir

je prišla od vlade, ki ni samosilna in katero podpira velika večina nemškega ljudstva.

Solf, tajnik, zunanjih zadev."

Dva dni kasneje, ali zatem je odgovoril državni tajnik Združenih držav na gornji nemški zagovor sledeče:

Državni departmet, 23. okt. 1918
Poslaniku Švice, zastopajočemu nemške interese v Združenih državah dne 8. januarja 1918, in načela mirovne poravnave, ki jih je predsednik izrekel v svojih poznejših govorih, posebno v adresi dne 27. septembra, in da želi razpravljati o podrobnostih glede na izvajanja teh pogojev, da ta želja in namen ne izhaja iz tistih, ki so do zdaj diktirali politiko in vodili vojno na strani Nemčije, temveč iz ministrov, ki govorje v imenu večine v državnem zboru in v imenu velike večine nemškega ljudstva, in sprejemši dalje natančno obljubo sedanje nemške vlade, da se bo držala človečanskih določb civiliziranega vojskovanja na suhem in morju, čuti predsednik Združenih držav, da se ne more odreči vprašanju premirja, ki ga morajo odobriti vse vlade, s katerimi je vlada Združenih držav v zvezi s sedanji vojni.

Toda njegova dolžnost je ponovno izjaviti, da edino premirje, katerega bi bil on pravičen predložiti v razpravo, je da Združene države in države, ki so z njimi v zvezi, lahko vsak čas uveljavijo vsako sprejeto določbo, in da bo vsaka obnovitev sovražnosti od strani Nemčije več nemogoča.

Vsled tega je poslal predsednik vladam držav, s katerimi je ameriška vlada v zvezi kot sobojevnik, vso korespondenco s sedanjo nemško vlado in obenem je sugestiral omenjenim vladam, da se posvetujejo s svojimi vojaškimi poveljniki armade Združenih držav z ozirom na pogoje premirja, in sicer takšne pogoje, ki bodo popolnoma ščitili interese prizadetih ljudstev in zajamčili zavezniškim vladam neomejeno oblast za varstvo in uveljavljanje podrobnih mirovnih točk, ki jih je sprejela nemška vlada, toda pod pogojem seveda, če so navedene vlade pripravljene sprejeti mir pod omenjenimi pogoji in načeli in ako sprevidijo, da je premirje sploh

mogoče z militarističnega stališča.

Ako se zedinijo za premirne pogoje, tedaj bo Nemčija v resnici dokazala, da je brezpogojno sprejela mirovne pogoje in načela, iz katerih izvira vsa akcija, če sprejme sugestirane pogoje za premirje.

Predsedniku se bi zdelo nepošteno, ako ne bi s povsem odprtimi in in jasnimi besedami povedal, zakaj zahteva omenjeno poročstvo.

Kakor so ustavne spremembe značilne in važne, o katerih govori nemški tajnik zunanjih zadev v svoji noti z dne 20. t. m. vendar še ne izgleda, da je odgovornost vlade napram nemškemu ljudstvu v načelu popolnoma izvedena, niti ni nikjer nobenih garancij, da ostane dotična ustavna sprememba, o kateri je deloma nekakšen sporazum, stalna. Dalje ni dokaza, da je doseženo jedro sedanjih težkoč. Morda je res, da so prišle bodoče vojne pod kontrolo nemškega ljudstva, ampak sedanja vojna še ni prišla in mi govorimo o sedanji vojni.

Očitno je, da nemško ljudstvo še nima v rokah vajeti nad militarističnimi oblastniki v cesarstvu kot bi moralo; pruski kralj še vedno kontrolira politična pota v Nemčiji in odločilno besedo imajo še zmiraj oni, ki so bili do zdaj gospodarji Nemčije.

Čuteč, da mir vsega sveta zavisai zdaj od jasnih besed in dela v ravni črti, je predsednik dolžan izjaviti, ne da bi pri tem mehal trde besede, da narodi sveta ne morejo zaupati besedam onih, ki so bili do zdaj gospodarji Nemčije in nemške politike. Predsednik ponovno izjavlja, da pri sklepanju miru in izravnavanju vseh bolečin in krivic sedanje vojne vlada Združenih držav ne more govoriti s nikomur drugim kakor edinole z resničnimi zastopniki nemškega ljudstva, katerim je zaježamčeno pravo ustavno stališče kot pravi vladarjem Nemčije.

Ako vlada Združenih držav mora govoriti z militarističnimi gospodarji in monarhističnimi avtoritati Nemčije, in če bo morda morala govoriti z njimi pozneje v zadevi mednarodnih obveznosti nemškega cesarstva, tedaj ne bo govorila z njimi o mirovnih pogojih, temveč edino o njihovi kapitulaciji.

Nič ni pridobljenega, ako se ta stvar ne pove.

Sprejmite, gospod, ponovno zagotovilo mojega visokega spoštovanja.

Robert Lansing.

STOPANJE V SLOVANSKO LEGIJO.

Gotovo bodo vsi zavedni in rodoljubni Jugoslovani radostno pozdravili vest, da se je konečno vendar pričela osnavljati Slovanska Legija, kakor je odredil predsednik Wilson. V njo morejo vstopiti vsi oni, ki niso podvrženi ameriškemu novačenju, oni pa, ki se še nahajajo v ameriški armadi, morejo biti istotako na svojo prošnjo prestavljeni v njo.

Oni, ki hočejo vstopiti v Slovansko Legijo, se morajo prijaviti pri svojih krajevnih uradih (local board), kjer bodo potrjeni nato in poslani v taborišče za vezbanje. Pri tej priliki pa bodo morali dokazati da so popolnoma lojalni Ameriki in da so pripravljeni boriti se proti Nemčiji in Avstro-Ogrski. Dobivali bodo plačo kakor vojaki ameriške vojske, in istotako bo tudi preskrbljeno za njihove družine po predpisih, ki veljajo za ameriške vojake.

Že dosedaj se je prijavilo Jugoslovanski Pisarni v Washingtonu veliko število naših rojakov, ki so proslili za točne informacije, kedaj se bo pričela nabirati Slovanska Legija. Prepričani pa smo, da se bo prijavilo sedaj ne samo še večje število, temveč sploh vsi, ki žele pomagati naši zasužnjeni domovini svobode in zjedinenja — z dejanjem, in ne samo z besedami.

Upati je, da bo vspeh Slovanske Legije, ki bo razdeljena po narodnostih, v kolikor bo to mogoče, popolen, zlasti med Jugoslovani. Jugoslovanski Narodni Svet je na svoji zadnji seji razpravljao o tem vprašanju ter izvolil tudi posebni odbor za agitacijo in nabiranje prostovoljcev. V tem odboru so: Dr. Bogumil Vošnjak, g. Srgjan Tučić in Dušan Bogdanović, ki bode v najkrajšem času podvzel v sporazumu z vojnim ministrom vse potrebne korake, da bode od-

ziv od strani Jugoslovancov za Slovansko Legijo čim največji.

Ako kedaj, naj se sedaj pokažejo Jugoslovani složne ter odvržejo vse medsebojne spore in predsodke, da pripomorejo tako do največjega vspeha Slovanske Legije. Tu ni nikakega izgovora, kdor more in kdor je sposoben, naj se brez odlašanja priklasi za Legijo, da bodemo imeli močno narodno vojsko, ki bo pripravljena za vse slučaje. Bilo je dovolj besed, dovolj fraz in teorije, treba je, in naša dolžnost je to tudi da pokažemo tudi z dejanji naše rodoljubje do stare domovine in obenem tudi svojo lojalnost in hvaležnost Ameriki, ki nam hoče tudi s tem činom olajšati in pripomoči do svobode.

VPISOVANJE V JUGOSLOVANSKO LEGIJO V AMERIKI.

Naznanjamo vsem Jugoslovancem, ki žele vstopiti v Slovansko Legijo v ameriški vojski, ki se sedaj osnavlja po naredbi predsednika Wilsona, da se morajo prijaviti pri svojih Local Draft Board, kjer bodo potrjeni in poslani v taborišče za vezbanje. Od vsakega prijavitelja se zahteva, da dokaže, da je lojalne Združenim državam in da je pripravljen boriti se proti cesarskim vladam Nemčije in Avstro-Ogrske. Vojaki Slovanske Legije bodo plačani kot ostali vojaki ameriške vojske, za njih svojce pa bo preskrbljeno na podlagi istih predpisov, ki veljajo za ameriško vojsko.

Jugoslovanski Narodni Svet je na svoji zadnji plenarni seji izvolil poseben odbor, v katerem so: dr. Bogumil Vošnjak, Srgjan Tučić in Dušan Bogdanović, in ta odbor bo v sporazumu z vojnim ministrom podvzel v najkrajšem času vse potrebne korake, da bo popolen vspeh Slovanske Legije zagotovljen.

Ker so dospela Jugoslovanski Pisarni v Washingtonu številna vprašanja glede upisovanja v Slovansko Legijo, naj jim služijo gornja navodila kot odgovor ter jih naj upoštevajo.

Najdaljši most na svetu.

Največji most na svetu je takozvani "Levji" most, ki veže zaliv Rumenega morja na Kitajskem. Ta most meri v dolžini pet in pol milj; prostira se pa 70 čevljev nad vodo.

VOLILEM IZ VIRGINIJE, MINN., IN OKOLICE V NAZNANJE.

Ker se bližajo volitve za razno urade, kakor tudi za okrajnega komisarja (County Commissioner) šestega okraja — vršee se dne 5. novembra t. l. zatorej Vam hočem cenjeni slovenski volilci sledeče pojasniti:

George Harvey, pristen Amerikanez iz Virginije, Minn. je bil pri zadnjih primarnih volitvah nominiran za kandidata za okrajnega komisarja (County Commissioner). In sedaj, dne 5. novembra bo odločeno, kateri bo zmagal, ali on, ali pa njegov nasprotnik rodod Fince. Pri tem boste imeli odločilno besedo tudi Vi slovenski volilci.

Jaz poznam g. George Harveya že precej let in ga smatram za pravega, poštenega in pravičnega moža.

Oddajte torej svoje glasove dne 5. novembra za George Harveya, ne pa za Finca Pentilla.

Virginia, Minn. dne 26. oktobra 1918.

Math. Kostaninšek.
(Advertis.)

FARME NA PRODAJ.

Ne zamudite lepe prilike!

V največji in najbolj cvetoči farmerski naselbini Willard, Wis. Clark County imam na prodaj dve lepi farmi ena obsega 120 akrov in je polovica zoranega in je zraven vse poslopje kar ga rabi farmer. Najlepa prilika za pravega moža, ki naredi lahko srečo v naši naselbini, kakor jo je doseglo že dosti naših rojakov.

Zapustite mestno življenje in podajte se na deželo, kjer boste življali zdravje neodvisnost in samostojnost.

Pišite za vsa nadaljna pojasnila na

Joseph Pekolj

box 12

Willard, Wis.

(Advertis. No. 43, 44)

O TRSTU.

(Jug. Čm. Urad. Washington, D. C.)

Tisti, ki so videli silno navdušene v Italiji ob začetku vojne, so morali priznati, da je to navdušenje pristno. Skozi dolga leta so bile in časopisi vcepili italijan-škemu ljudstvu prepričanje, da razvoj italijanskega ujedinjenja je ni končan, da jezi znaten del italijanskega naroda še pod tujo vlado, da zadnje, največkratneje dejanje italijanskega državnega preropenja ima še priti. Kakor daljajo zvezda je migljala vsej italijanski javnosti tedaj zlasti osvobodjeni Trst, oči Italije so bile zaslepljene od njegovega bleśa. D'Annunzio je zlagal ode nanj, kralj ga je hodil gledat iz Ogleja kot veliki cilj svojih operacij in ga je razkazoval svojim visokim gostom, dali so mu romantično ime "mesta (ki čaka)", in ljudstvo je na zborovanjih vpilo: "Trieste e nulla!"

Usoda je hotela, da se italijanske nade niso uresničile in tudi prihodnost jim ni videti naklonjena. Sedaj, ko se je vojna pisanost nekoliko poglobila, bodo mogli tudi Italijani presojati vprašanje Trsta hladneje, lažje bodo razumeli, da smo tudi mi Jugoslavlani zainteresirani pri usodi te velike trgovske luke in bodo dostopnejši stvarnim razlogom. Za pohlep po poseti, ne slepi nacionalistični nagon, ne sme reševati tega velikega problema; tudi vso romantičnost je treba odložiti, ko se rešuje vprašanje mesta, ki je skladišče mnogih dežel tja do Prage in Belgrada. Usoda trgovskega pristanišča mora v pametni politiki biti odvisna v prvi vrsti od gospodarskih pogojev.

Na gospodarske pogoje Trsta se irendentistični aneksionisti niso kratkomalo nič ozirali, kakor bi jih ne bilo. Jugoslavlani so povdarjali, da si Trst ni mogoče o svojiti, ako se mu ne priklapi znaten del slovanskega ozemlja. V Italiji to ni držalo. Spočetka so bili pripravljeni, iztrgati pas naše zemlje, da ga ovijejo okrog Trsta, kasneje, ko je Wilson postavil načelo, da se z narodi ne kupuje kakor z blagom, principa aneksije niso več povdarjali, a Trst zahtevalo še vedno. Ni torej odveč, če se enkrat pokažemo, da je ta zahteva nerealna in nepolitična.

Mogoče je naslikati dovolj jasno in točno sliko, kaj bi se s Trstom zgodilo, če preide v posest Italije brez globokega zaledja. A nočemo se spuščati v komplicacije, četudi najverjetnejše. Opozoriti hočemo le na usodo neke, druge znamenite sredozemske luke, na Solun.

Solun je štirikrat v teku stoletij postal iz mogočnega trgovskega mesta neznatna ribiška vas; štirikrat se je skrečilo število njegovega prebivalstva od več stotisoč na malo tisoč siromakov. In proevit in propad sta bila vedno posledica istega političnega vzroka. Kadarkoli je bil Solun v drugih rokah, kakor macedonsko ozadje, je obubožal in opustel, in kadarkoli ga je vladala ista oblast, ki je vladala v Macedoniji, je obogatev in uspeval. To je popolnoma naravno. Po Vardarju, ki teče po najbogatejši žitni pokrajini macedonski in se izliva pri Solunu v morju, je predpisana trgovini pot. Vaporedno z njim se vije edina železnica, ki je bila pod turško vlado zgrajena v Macedoniji. Ozadje je bilo torej popolnoma navezano na Solun, in ko je po balkanski vojski luka prešla v grško oblast, je nastal naenkrat v Macedoniji, ki je bila s tem odtrgana od svojega naravnega pristanišča, pravi kaos. Balkanske države, ki so bile opojene in zbegane od svojih nepričakovanih naglih zmag, se gospodarsko niso znale brž orienrirati; ni jim bilo jasno, kako bi se vprašanje Soluna moralo rešiti. Zanimivo pa je, da so bogati judovski trgovci v Solunu ob času, ko Srbi še niso vedeli, kaj naj počnejo, začeli zidati v Skoplju in Bitolju velika skladišča za blago, ker so spoznali, da se bo v teh dveh mestih ustanovilo novo središče trgovine. Solun sam, ki je bil dotlej vladajoča trgovska metropola ob Egejskem morju, je postal le ena izmed mnogih drugih grških luk in je moral začeti trgovsko konkurenco s Pirejem. Volon ali Patrasom. Od svojega ozadja, kjer je prejemal in oddajal blago, je bil ločen s plotom prece,

ko je Solun pripadal Grčiji, so se judovski trgovci začeli iskat v Svisco in Avstrijo, turško prebivalstvo je bilo in celo solunski Grki so spoznali, da se stvari niso masukale njim v korist. Le a tem, da so Grki vzdrževali in Solunu močno armado, so mogli prepričati, da ni mesto naglo propadlo, kakor prej že večkrat v teku zgodovine.

A ista gospodarska zmeda je nastala v zaledju Soluna. Trgovske vezi Macedonije z morjem so bile pretrgane. Vse življenske potrebe, ki se skokoma dražile, od kave do sladkorja do zadnjega žebila in šivanke. Če je prebivalstvo blago dobivalo preko Soluna, se je podražilo vsled srbske in grške carine; če je blago prihajalo preko Bagdada, so bili prevozni stroški tako veliki, da se mu je cena izredno dvignila. Tako je na primer Bitolj, ki je s Srbijo zvezan le po železnici preko Soluna in ki so ga prej imenovali "mesto milijonarjev", naenkrat obubožal, postal je "mesto beračev"; svoji nalogi kot novo središče trgovine se ni mogel še prilagoditi. Še slabše se je godilo Albaneem, ki sedaj niso mogli niti več v Solun, niti na tržišča v macedonski ravnini, odkar je postala srbska. Posledica so bili večni upori in guerila vojne ob meji.

Nič drugače bi ne bilo s Trstom, če bi ga Italija anektirala. Postal bi ena izmed mnogih italijanskih trgovskih pristanišč. Rešiti bi se le dal, če bi mu priklapi obširno ozemlje, a tega zopet ni mogoče storiti, če naj se načelo narodne pravičnosti ne potepta v prah. Trst potrebuje vsega tega ozadja, kamor pošilja doslej svoj uvoz, in kdor ga odreže od kateregakoli trga, spodkopuje s tem njegovo blagostanje in njegov pomen. Vprašanje Trsta se torej nikakor ne bo smelo reševati le z narodnostnega stališča; Trst ne sme biti le "citá iridenta", ampak zlasti najsevernejša trgovska luka v Sredozemskem morju, ki je od njene državne pripadnosti odvisna usoda mesta samega, hkrati pa tudi gospodarstvo dežel, ki so po Trstu zvezane s svetovnim trgov.

(Slovenec, 3. avg. t. l.)

ODVZEMANJE IMETJA V AVSTRIJI.

Dr. Ivan Bonačič.

V svojem pozdravnem brzojavu na konvenciji Hrvatske Narodne Zajednice je predsednik Jugoslovanskega odbora v Londonu, dr. Trumbić, izjavil, da pripravljata vlada na Dunaju in v Budimpešti zakon, po katerem bo odvzela vsakemu podaniku eno četrtino njegovega imetja za izplačilo vojnih dolgov.

Madžarski finančni minister je imel nedavno tega v klubu madžarskih vladnih strank predavanje, tekom katerega je povdaril, da bo neobhodno potreba pristati na odvzemanje imetja, da se popravi vrednost avstrijske krone in da se zmanjša poplava papirnatega denarja.

Odvzemanje imetja je mera, o kateri se je že davno razmišljalo v Avstriji. Gre namreč za to, da se odvzame vsakemu članu države, bodisi posamezniku, korporaciji ali društvu, gotov odstotek imetja, na primer 40 ali celo 50 odstotkov.

Že iz tega se vidi, da bo ta vrsta davkov najbolj obtežila posestnike nepremičnin, ker se da njihova imovina lahko ustanoviti in je ni mogoče zakriti, kar bodo gotovo storili oni, katerih premoženje sestoji iz gotovega denarja, vrednostnih papirjev, to je, sploh v premičnih obveznostih.

Cela stvar naj bi se sledeče izvedla: Država bi se hipotekarno uknjžila na vse nepremičnine, ki leže v njenem področju, do vsote davka. Z drugimi besedami, država bi naložila vsem posestnikom nepremičnin, bodisi meščanski ali kmečki, davek 40 ali 50 odstotkov na njihovo premoženje, za kateri odstotek bi se ona takoj uknjžila, medtem ko bi morali oni odplačevati ta davek na 15 ali 20 let. Na ta način nabrani denar bi se naj vporabil za odplačevanje državnega dolga, kar ni nič drugega, kakor posebna vrsta državnega bankerota.

Vprašanje je, če se more s takimi radikalnimi sredstvi odvrniti ekonomski propad, ki grozi Avstro-Ogrski. Ako bi šlo samo za eno ali dve milijardi, bi bila morda taka čredba uspešna, toda poabiti ne smemo, da je znašal konec leta 1917 državni dolg Avstrije in Ogrske 75 milijard in da

bo dostegal do konca leta 1918 ogromno svoto 100 milijard. S tem dostikom bi morali vsi odvzeti prebivalstvu najmanj 50 do 70 milijard, a to pomeni, da bi moral vsak prebivalec izgubiti najmanj polovico ali vsaj polovico svojega imetja. Poleg vsega tega bi bilo treba skrbeti za izplačevanje onega dela tega dolga, katerega bi ne bilo mogoče pokriti s tem davkom, in treba bi bilo plačevati obresti, vzdrževati vdove, invalide in sirote, obnoviti ona dele, ki so bili opustošeni po vojni. In kdo bo moral plačevati te redne davke? Zopet oni, katerim bodo odvzeli polovico njihovega premoženja. — Vsak otrok pa ve, da ne more oni, kateri je imel za 20,00 premoženja, in kateremu se je naenkrat odvzelo polovica, torej v vrednosti za 10,000, plačati toliko davka, kakor ga je prej, ko je imel za 20,000 vrednosti, temveč samo polovico in morda celo manj. Vidimo torej da bodo vsi redni davkoplačevalci za polovico slabšeji, to je, da se bodo vsi redni državni dohodniki zmanjšali na polovico. Tako izgleda torej ta nameravani davek na imetje. On je dvorezen nož, ki zadeva prebivalstvo, pa tudi državo, katerega se ga poslužuje.

Na ta način naj bi se postopalo z vsemi lastniki premičnin, to je s hišnimi posestniki in kmeti. Onim pa, ki imajo svoj denar naložen na bankah ali sploh v javnih denarnih zavodih, bodo takoj odvzeli 50 ali 75 odstotkov njihovega premoženja. Avstrija in Madžarska odvzemata torej svojem prebivalstvu potrebni prometni kapital, ter je popolnoma izključeno, da bi končne vojne prinesel prebivalstvu, kakšno, bodisi tudi slabo ekonomsko izboljšanje.

Naše izseljence hočem opozoriti na eno stvar, in to je, da vidi Avstrija že v naprej pasivno rezistenco svojih prebivalcev proti takemu odvzemanju, čemur skuša odzemoči s tem, da naj bi se to odvezelo v razdobju od 15 do 25 let. Ako torej kdo skrije ali napačno napove svoje imetje v času, ko bo stopil ta zakon v Avstriji v veljavo, hode imela Avstrija in Ogrska 25 let časa, da ga ogulite in oplenite, kajti kakor hitro pride do premoženja, pride takoj pod ta zakon. Vzemimo za primer kakšnega našega izseljenca, ki želi poslati domov 1000 dolarjev in rečimo, da je ta zakon v veljavi. Kakor hitro bi prišel njegov denar domov, bi oblasti njegovi družini takoj odvzele 500 dolarjev. Naš izseljenec bo seveda odlašal z odpošiljateljvijo, ker ne želi, da bi mu ga država polovica ukradla. Toda ali pa bodo mogli njegovi domači čakati 25 let? Ali ne bo on raje odposlal denarja in dopustil tako navadno tatvino? S krvavimi žulji je on zaslužil denar v Ameriki za svojo družino, toda ko hoče poslati denar domov, pa pride država, in mu ga polovico vzame, da plača z njegovim denarjem svoj vojni dolg, katerega je napravila na propast in iztrebitev Slovanov in s pomočjo katerega je kupovala vrvi, da je poobesila najboljše sinove našega mučeniškega naroda.

Bratje, tu vam je še en dokaz, kaj pripravljata Avstrija našim otrokom, ako jih ne osvobodimo. To je še en vzrok več, da nastopimo proti njej s sreem in svojo desnico. Ako ostanemo pod njo, ne bo v 50 letih nobenega Hrvata, ne Srba, ne Slovenca. Naša rešitev, naša čast in naša sreča je samo v osvoboditvi in zedinjenju.

Jugoslovanski maščevalci sedaj složno trkajo na vrata Jugoslavije. Zlomili bodo jarem tiranstva in s svojo krvjo bodo odkupili za svoje brate srečno in veliko bodočnost. Približuje se konec našega trpljenja in začetek novega življenja. Odrzimo od sebe vso notranjo bojazn, zavedni potomeci velikih mučnikov bodimo složni, delajmo in žrtvuimo, da bomo dostojni njihovih muk in njihove krvi.

DUHOVNI NA NARODNI STRAŽI.

V zagrebških Novinah je izšel 10. avgusta naslednji članek o držanju jugoslovanskih katoliških duhovnov v sedanjem narodnem gibanju izpod peresa dr. K. Bohačevskega.

Naš narod s tremi imeni in treh plemen vodi danes poslednjo usodopono borbo za svojo bodočnost: za državno svobodo in samostojnost. Vsi živi, vse mišice so napete na loku do skrajnosti. Na sprotniki so silno močni. Treba je stvoriti falango, zediniti vse energije v eno rezultanto, ugnati

vsakega, ki bi povzročil zavest ljudu najnižjega med nami ter vzbuditi nado in vero v eno konceptacijo brez realne kulturne, verske in socialne ozirov. Ko zahtevamo za svoj narod na jugu pravice človeka, se moramo poka-sati na pozorišču vsi kot eden.

Mi smo to stališče splošne organizacije narodnih sil vedno povdarjali kot aksiom današnje naše politike in energično nastopali proti vsem onim, ki so hoteli zne-sati složne narodne vrste. Mi smo to idejo zanašali z železno konsekvenco ne samo v naše kmetke vrste, temveč predvsem tudi v duhovniške. Naj kdo govori, kar koli mu drago, naj je kdo kakoršni-koli verskih ali kulturnih nazi-ranj, moramo odkrito priznati, da tvori duhovništvo jedro naše narodne samostojne inteligence. Pro-simo, da se nam ne šteje v greh ali za oholost, ako trdimo, da je ravno hrvatsko duhovništvo za časa bojev za našo narodno eksistenco od leta 1883. do 1903., ko je bil na Hrvatskem satrap Khuen, tvorilo elito naših narodnih boriteljev. Khuenove metode korumpirane bi-rokracije, brutalne sile, zakulisni napadi, bizanske intrige niso mogle zlomiti odporne sile stoterih idealnih hrvatskih duhovnov. ki so stali složno z brati v posvetnem delu na straži proti madžarskim napadom na naše pravice.

Kakšno stališče zavzemajo dan-es hrvatski duhovni z ozirom na narodno gibanje, o tem naj govo-re namesto nas nevtralne Primor-ske Novine. V številki 177. od 4. avgusta so objavile zelo zanimiv uvodni članek pod naslovom "Jugoslovanski cerkveni dostojan-stveniki," katerega navajamo do-besedno:

"Dunajski krščanski socializem je imel svoječasno kljub vsem svo-jim zakulisnim spletkam tudi v na-ši domovini dosti uspeha. Danes mu ne cveto več rože. Danes mo-ramo razločevati prave klerikale, hulje od organiziranih katoliških Jugoslovancov. Med prve spada pri Slovincih dr. Šušteršič s svoji-mi pristajši, med Hrvati Pazman, Pavunič, itd. v krilu frankovske stranke, med Srbi naposled pa vo-di v najnovejšem času protinardno-politično metropolit Letica. Na nasprotni strani so v pretežni ve-čini boritelji za jugoslovansko ide-jo, in sicer: med Slovinci "Slo-venska ljudska stranka" pod vod-stvom kanonika Kalana in knezo-škofa Jegliča, med Hrvati pa hr-vatski katoliški seniorat (Novine) pod vodstvom krškega škofa dr. Mahniča. Poslednji so večinoma mladi advokati, profesorji in ka-plani, bivši člani akademskih dru-štev "Domagoja" v Zagrebu, "Hrvatske" na Dunaju, "Prepo-roda" v Graden in "Kaciča" v Inomostu.

Dejstvo, da so naši cerkveni do-stojanstveniki, knezoškof Jeglič, škof dr. Mahnič in zagrebški nad-škof dr. Bauer odkriti boritelji za jugoslovansko idejo, zastopniki Strossmayerjeve ideje glede iz-mirjenja obeh cerkev, mora naša jugoslovanska javnost z veseljem pozdraviti. Za njimi se bori vse njihovo duhovništvo, a za tem tu-di narod, s katerim so oni dan za dnem v stiku. Preko njih se je dvig-nilo zlasti na Slovenskem ono grandiozno navdušenje najširši-mas za jugoslovansko idejo. Prvi glas, prva izjava za deklaracijo jugoslovanskih poslancev med Hr-vati je bila preteklo leto ona dr. Mahniča, nadškofa dr. Bauerja skupno s hrvatskim katoliškim se-nioratom. Bilo je to celo pred znano saborsko izjavo Starčević-ve stranke prava, to jim moramo lojalno priznati.

Ako si predložimo na eni strani vojne razmere, na drugi pa polo-žaj avstrijskega škofa, moramo z obhoduvaljem priznati dejstvo, da je krški škof dr. Mahnič nasto-pil javno v listih proti nemško-madžarskemu imperijalizmu in sploh proti paugerizmu s tako odločnostjo in s tako oostrostjo, kakoršne smo navajeni v sabor-skih govorih narodnih poslancev. Na drugi strani pa se njegovo zav-zemanje za jugoslovansko edin-stvo, specialno za slovo med Hr-vati in Srbi, vsakemu dopade. Pre-gnanje in denunciranje škofa Jegliča je napotilo celo francosko vlado, kakor poročajo vesti iz Švi-ce, da se je zavzela zanj pri Vati-kanu.

Proti Letici, dr. Šušteršiču in frankovskim pristajšem, ki vedno rujejo in barantajo na škodo na-roda na Dunaju in v Budimpešti,

so dviga visoko glas naših jugo-slovanskih cerkvenih dostojan-stvenikov: Mahniča, Jegliča in Bauerja.

To je torej važen in teložljiv po-jar, ki nam jasno kaže, da bodo ti naši cerkveni dostojanstveniki vtrajali z narodom v borbi, do-kljer ne dosežejo uresnitvenja naše-ga splošnega narodnega zedinje-nja Slovencev, Hrvatov in Srbov.

PLEBISCIT NA SLOVENSKEM.

Slovenski Narod poroča 10. av-gusta:

"Jugoslovanski klub na Dunaju je prejel veliko število novih iz-jav, s katerimi odobrava prebival-stvo majsko deklaracijo.

Iz Stajerskega: Žene in dekleta iz Gornje Savinje so poslale izjavo za majsko deklaracijo s 1314 podpisi; dalje Slovenska katoliška izobraževalna zveza v Lapor-jah; prebivalstvo vasi Levič; ob-činski odbor iz Žabljaka blizu La-porja; žene in dekleta iz Prevor-ja; okraj Kozje; možje in fantje iz župnije Nova Cerkev blizu Ce-lja (901 podpis); prebivalci obče-ne Lepenja vas blizu Mozirja — 196 podpisov; prebivalci vasi Tr-novski vrh blizu Ptuja (151); pre-bivalci Vv. Vida nad Valdekom (360); občina Sv. Urban v Slov-Goricah; občina Drstolja, okraj Ptuj; prebivalci te občine; šolski svet iz Dobrne; občinski svet v Slivnici blizu Maribora; prebival-ci Sv. Barbare, župnija Haloze; občinski svet v Ventaroveh; "Čitalnica" v Irstniku ob Savi; pre-bivalci v Senti Ilju (229); prebi-valci v Mr. Nedelji blizu Ljutome-ra; fantje iz ešnt Jakoba (93); občinski svet v Tepanju, okraj Ko-njice; občinski svet v Bačah, o-kraj Brežice; občina Oglošnjak blizu Slov. Bistrice; občina Burko-vec, okraj Slov. Bistrica; občina Žitnice, okraj Maribor; prebivalci trga Vitenja; mestni šolski svet v Gor. Rečici blizu Laškega; "Čital-nica" v Sv. Jedrni nad Laškim; prebivalci te župnije; žene in de-kleta iz okolice Slatine (85); Gor-Sečovo, Cerovec, Ločendol in Sr-žice (164); iz Sv. Križa, Rjavice, Strmen, Težišča (161); žene in de-kleta iz okolice Spodnje Sečovo (115); žene in dekleta iz Tokače-va (124); prebivalci Sv. Trojice (133); občinski svet iz Kozjega; kmetje i zokrajja Ormož in duhov-ščina iz Kozjega.

Na Koroškem: Žene in dekleta iz župnije Stebenj blizu Bekštajna (63 novih podpisov, skupno 536); žene in dekleta iz vasi Tehalec bli-zo Beljaka (22 podpisov); žene in dekleta iz Ukve v Kanalski Dolini (189); prebivalci vasi Brdo blizu Šmohorja (32 novih podpisov); slovenske žene iz Libuče blizu Pli-berka (687); prebivalci iz župnije Ziljska Bistrica (152); prebivalci iz Doba blizu Pliberka; prebivalci župnije Gorje nad Zilo (73); pre-bivalci vasi Tinje blizu Velikovec (72); prebivalci občine Radšice (553); prebivalci župnije Škofeijan (512); žene in dekleta iz vasi Hra-šče blizu Beljaka; prebivalci obče-ne Kostanje blizu Vrbe (186); pre-bivalci iz Globasnice (223).

Na Kranjskem: Šentjakobsko izobraževalno društvo v Ljublja-ni; občinski svet v Kresnici blizu Litije; prebivalci vasi Drenik in Vinvrh blizu Šmarja (72); prebi-valci v občini Kresnica pri Litiji (491); meščansko društvo v Kra-nju; občinski svet v Loki pri Črnomlju; žene in dekleta iz iste ob-čine; občinski svet v St. Lambertu blizu Litije; prebivalci v občini Božjakovo pri Metliki (232); slo-venski duhovni iz Kočevja; občin-ski svet v Sinodolu pri Senože-čah; občinski svet v Catežu; mož-je in fantje iz vasi Škofje in Za-vrhek; občina Naklo (95); žene in dekleta iz župnije Sv. Trojica pri Cirknici.

Na Primorskem: prebivalci vasi Sužid pri Kokaridu (168); prebi-valci občine Svino (108); člani hranišnega kluba v Bazovici pri Trstu; občina Livek; društvo Bo-rut pri Gorici (124); župan občine Solkan pri Gorici; žene in dekle-ta v Velikem Dolu na Krasu (129); prebivalci vasi Šebrelje (358); be-gunci iz Gorice, ki bivajo sedaj v župniji St. Lovrene pri Ptuj; be-gunci iz občine Mirna, Bilje, Renče, Vrtojba, bivajoč v Loideštalu; prebivalci občine Selo in Batuje (338 podpisov).

Pri požiranju lastnih besed se dela človeku zoprno okus.

Nekateri ljudje niso drugače srečni, če ne delajo druge ljudi nesrečne.

ENA PTIČKA PRILETELA.

(Narodna.)

Ena ptička priletela, Vrh vojašnice se vsela, Ona poje, žvrgoli, Vse mlade fante prebudi.

Mladi fantje, le vstajajte, Eno pisemce spisajte Do očeta, matere, Do svoje sestre žalostne.

Očka so na pragu stali, Pisemce so prebirali, Očka pisemce bero, Se mamec milo jokajo,

Kol'k noči že nisem spala, Ko sem tebe previjala, Kol'k noči pa še ne bom, Ker tebe vid'la več ne bom.

Eno mašo bom plačala, Da se bo za sina brala; Mašnik bode mašo bral, Moj sin bo pa na straži stal.

Včasih zgubi kak človek delo, če istega dovolj ne zastopi; lahko je pa zopet kdo ob delo, če se z istim preveč ponaša.

Kdor ima samo eno obleko, se mu ni potreba ob nedeljah preoblačiti.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tem naznanjam globoko potr-tega srea v svojem imenu in imenu štirih nedoraslih otročev, da je dne 17. oktobra večni Stvarnik poklical k Sebi mojega iskreno ljubljenega moža, oziro očeta

John Režek-a

ki je umrl za influenco in pljučni-co bolan samo 8 dni. Pogreb se je vršil dne 19. oktobra na Su-mmit katol. pokopališče.

Pokojnik je bil doma od sv. Du-ha pri Škofji Loki na Gorenj-skem; doživel je 34 let starosti in je bival 13 let v Ameriki.

Pri tej priliki se iskreno zahva-ljujem obema sestricama, pose-bno pa Jennie, ker je nama ves čas v boleznih tako ljubeznivo stre-gla. Bog Vama plačaj to dobroto!

Pokojnika priporočam v molit-tev in blag spomin.

Žalujoča soproga:

Ana Režek.
Ana, Mary, John, Jennie, otroci.
622 West 26 th St.
Chicago, Ill dne 24. okt. 1918.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sreem naznanjam vsem prijateljem in sorodnikom, da je moja ljubljena žena

Rosi Gršič,

rojena Kambič po šestidnevni hudi bolezni za večno zaspala, bi-vajoča na Chisholm, Minn., in tam pokopana.

Doma je bila iz vasi Črešnovce, fara Semič, Dolenjsko stara šest in dvajset let. Tu zapušča žalujo-čega moža, dvoje nedoraslih o-trok, dva brata in tri sestre. Ob enem se prisrečno zahvalju-jem tudi sorodnikom in prijate-ljem, ki so bili poleg nje ob času njene bolezni in smrti. Iskrena hvala tudi društvu sv. Ane ki ji je priredilo krasen spreved. Te-bi pa nepozabna mi žena: naj ti sveti večna zarja.

Tvoj žalujoči mož:

Josip Gršič,

n tvoja otroka:

Josip in Rosi Gršič.

Severova zdravila vzdržijo zdravje v družinah.

Hrftobol.

Ako imate bolečine v hrbtu, ali kri-žu čutite, da vas vse boli. Bolečine postajajo nepretrgane; ledice (obisti) vas bolijo in voda od vas gre gosta ter čutite pri tem bolečine. V gosti sluzi rabi-te krsko dobro zdravilo, pa ga morda ne morete dobiti? Ne iščite drugih pripomočkov, ampak poskusite samo enkrat

Severa's Kidney & Liver Remedy

(Severova Zdravila za obisti in jet-rja). To je izborno zdravilo za me-hur, kadar imate bolečine pri spuščanju vode, tako tudi pri otrocih, ki modijo postelje. To zdravilo odpra-vlja zlatenico in vso zoprno sapo, zmanjšuje otekline nog in lajša hrbtobol. Poskusite ga. Prodaja se v lekarnah. Cena 75c in \$1.25.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Junaštvo in zvestoba.

Zgodovinski roman in časov francoske revolucije.
(Spomini častnika švicarske garde Ludvika XVI.)
Nemško spleti Jos. Spillman S. J. Poslovenil ***

Nadaljevanje.

"Kaj, ta stari hinavec, ta izdajavec domovine, ta sovražnik svete svobode in enakosti ter bratstva še pridiguje?" Tako je zaklical neotesan mlad človek, ki ga je trobarvni pas izdajal za kakega uradnika. Predzno je zgrabil častiljivega starčka za duhovniško obleko in ga tresel. Tedaj je prišlo razburjenje v množici do vrhunce: v hipu sti planili dve krepki kmetici na predznoža ter ga začeli obdelovati s svojimi nohti, in slabo bi se mu bilo godilo, da ni župnik ustavil žensk. Tudi mene so srbele roke, in kmalu bi bil tega človeka opletel z bičem, vkljub njegovemu trobojnemu pasu. Ko se je župniku posrečilo ljudi pomiriti, je vse še enkrat blagoslovil in se dal potem mirno odpeljati z orožniki.

Tu se vidi kako osrečujejo ljudstvo v imenu svobode! sem rekel sam pri sebi in sem jahal resnih misli dalje.

Nisem pa bil še pol ure iz vasi, ko me je vjela nevihta. V malo minutah je postala skoro noč; o-iski so svigali in grmenje je odmevalo tako, da sem moral stopiti na tla in peljati plašljivega konja za uzo. Tedaj pa so se odprle tudi zavornice neba in uilo se je, kakor bi se bil oblak utrgal. Četudi nerad, vrnil sem se moral v vas nazaj.

Do kože premočen sem dospel do "Krone državljanov". Krčmar, majhen možiček, okrogel in plešast, a razumnih oči, me je sprejel prijazno. Ko sva skupaj peljala konja v hlev in ga odrgnila in pokrila z gorko odejo, mi je rekel: "Imate potne liste? Ni zaradi mene, marveč radi teh meščanskih komisarjev, ki pijo pri meni."

"Najboljše liste," sem odgovoril. "Sicer pa nimam prav nič veselja obedovati skupaj s temi gospodi. Peljate me v mojo sobo, kjer se preoblečem, spijem požirek kuhanega vina ter ležem počivat."

"Hm, to je druga težava", je rekel gostilničar. "Jaz imam prav za prav le dve res dobri sobi za goste, in te bodo hoteli imeti komisarji."

"So jih li že zasedli? Ne še. Dobro. Jaz vzamem eno. Nič ne skrbiti. Upam, da se komisarji že sam opravim."

Posvetil mi je tedaj v mojo sobo, ki je bila majhna, a čedna, potem pa je šel pripravljat kuhano vino. Baš sem se bil nekoliko preoblekel, ko sem zaslišal težke stopinje gori po stopnicah. Začel sem trkanje na moja vrata, čeul se ne motim s kopiti, in ker nisem brž odgovoril, zakričel zunaj: "V imenu postav! Če ne odprete takoj, ulemimo vrata."

Tedaj sem odprl. Bila sta dva orožnika, očividno oba opita.

"Opravičita me pri gospodu komisarju. Baš sem hotel leči v posteljo, da bi ne dobil nahoda, ker sem se popolnoma premočil v tem vremenu."

"Toda vi ne smete v to posteljo! Gospod komisar hoče ležati v njej!"

"A kaj! Mi živimo sedaj v kraljestvu enakosti! Če je gospod komisar prej zasedel to sobo, pripada njemu; če sem jaz prvi tukaj, pripada meni. Bodite tako dobri in naznanite mu to."

"Bastian, ti si tepec!" nagovoril je zdaj drugi orožnik svojega tovariša, ki je imel besedo do sedaj. "Tega o postelji ti ni bilo treba nič praviti. Glejte, gospod potnik, vi ste sumljivi; prvič, ker ste sploh sumljivi; drugič, ker je vsaka oseba posebe sumljiva, ki hoče leči v posteljo gospoda komisarja; tretjič, ker ste osumljeni, da ste pristali stare vlade. Uvidite pač zdaj, da ste sumljivi! Zato morate takoj z nama pred gospoda komisarja, da odgovorite na ta in podobna vprašanja."

Kaj sem hotel? Šel sem tedaj za orožnikoma dol v pivsko sobo. Tu je sedel pri dobro založeni mizi nadkomisar s svojima tovarišema in kakor trlica suhim, škilastim človekom — šolskim učiteljem, ki je bil zatožil starega župnika. Na prvi pogled sem videl, da so bili že do dobra napiti in sklenil sem, da nastopim drzno in jih tako ostrašim.

"Hm", sem rekel, "gospodje komisarji se ne zapuste. Če bi krepkosti Robespierre, očaj naše države, to videl..."

"Ste li jakobinec?" je zaklical učitelj, in od strahu so mu padle vilice iz rok.

"Nisem prav ne znan v klubu prijateljev ustave v Parizu. Poznam njegove najodličnejše voditelje in oni poznajo mene. Ponašam se, da sem govoril v klubu govor, ki je najbolj raznetil duhove. Klub pošilja člane, ki so najbolj zaupni, v pokrajine, da se prepričajo, kako delujejo podložni klubi in kako razpoloženje vlada med ljudstvom. Če bom prihodnjič spet govoril v klubu, ne bom mogel nič dobrega poročati o komisarjih iz Besansona."

"Oh!", je zastokal nadkomisar in je od strahu prevrnil svojo kupico burgundca.

"Ne bom mogel", sem ponovil. "Klub seveda želi, da se odstrani duhovni, ki nočejo priseči na novo ustavo; toda to se ne sme zgoditi tako surovo, kakor sem danes videl tukaj. Tako postopanje sveto stvar svobode premalo prosvetljenemu ljudstvu le pristudi. Radi tega se hoste že zagovarjali!"

Zadnje besede sem govoril z gročkim glasom, in vsi trije z učiteljem vred so prebledeli od strahu. Taki širokoušneži so redkokdaj pogumni, in pasti pri vse-mogočih jakobincih v nemilosti je bilo zanje toliko, kakor da bi izgubili prenete klobuke in trobojne pasove.

"To še ni vse", sem nadaljeval. "Komisarsko oblast ste hoteli zlorabiti v to, da bi se polastili sobe potnika, ki je preskrbljen z najboljšimi listinami. Sramotna zloraba javne oblasti, ki so vam jo podelili v imenu svobode in enakosti! Kaj poreče "strogi" Robespierre, kaj "krepkosti" Pétion, če povem to v jakobinskem klubu?"

To je pomagalo. Začeli so jecati o svoji dobri volji; opravičevali so se, da se je širil nek glas o meni, češ, da sem pristal stare vlade; prosili so me oprostčenja; zahtevali so, naj gostujem z njimi: le obljubim naj jim, da v Parizu nič ne povem o njih zmoti. Rekel sem, da se pri odhodu z njimi pobratim, ko se prepričam o resničnosti njih mišljenja; svoje poročilo jakobincem pa si bom še premislil.

Hotel so me prisiliti, da bi sedel k njihovi mizi. Meni pa se je gabilo, biti v taki družbi in odtegnil sem se s hladno opazko, češ pravi prijatelj domovine ni prijatelj takih gostij. S tem sem odšel v svojo sobo nazaj.

Mali debeli gostilničar, ki je v ozadju pivske sobe gledal in poslušal, šel je za mano, in ko je zaprl vrata za sabo, namuzal se je in rekel: "To ste izvrstno napravili! Če pa niste res odposlanec jakobinec, vam svetujem, da odpotujete jutri na vse zgodaj. Komisarji bi se lahko domislili, da bi zahtevali od vas pismenega izpričevala, ko se jim v spanju izkaži vinski megla. In hočete zdaj res leči spat brez večerje?"

Spomnil sem se pečene gosi, ki je ležala pred komisarji na mizi in tako prijetno dišala, in rekel sem si, da sem danes zaslužil dober grizljaj in nkozarec. Zato sem si privoščil na račun gospodov komisarjev prav čedno večerjo in sem zraven spil steklenico burgundca, ki me je tako ogrel, kakor kuhano vino, ki sem je bil prej naročil.

Rano zjutraj, ko se je šele dani-ko zbudil me je gostilničar, kakor sem mu bil ukazal, in je rekel, da je moj konj v hlevu že osedlan. Pri zajutrkju sem ga prosil, naj gre brž po učitelja.

"Ta pa še globoko tiči v perni-
kah kakor komisarji; sinoči so še
čvrsto nadaljevali pitje, da bi pre-
gnali strah, ki ste ga jim spravil
v kosti. Pa še nekaj! Res so se do-
mislili, da je treba zahtevati od
vas pismenega potrdila, da so vas
v resnici poslali jakobinci. In gor-
je vam, če tega ne morete poka-
zati!"

"Že dobro," sem rekel in mirno
dalje zajutrkoval. "Priključite mi
učitelja iz postelje! V desetih mi-
nutah mora biti tu!"

Ben je bil nesrečni človek kma-
lu na mestu, seve le napel v zave-
sti. Ukazal sem mu, da me mora
takoj spremljati do La Buscy-a;
medpotoma mu izporočim važno
skrivnost in dam nemo navodilo.
Hotel se je sicer izgovarjati, a
rekel sem mu tako odločno, da ne
morem izgubiti niti minute in da
bo izvedel še to uro zakaj. Straho-
tepež je tedaj odcapljaj poleg
mojega konja, četudi je padal
mrzel dež.

Ko je pot po dobri četrti ure
dospela iz strniš v gost gozdič,
skočil sem brž iz sedla in sem zgra-
bil očetovskega dobrotnika za
vrat. Od strahu je zakričal in pa-
del na kolena: "Ne umorite me!"

"Mi ne pada v glavo — hudič
bo tvojo Judežovo dušo zadosti
zgodaj pobral. A skrivnost sem ti
obljubil in navodilo. Skrivnost si
deloma že uganil, namreč, da ni-
sem jakobinec. Sicer pa si oči te-
ga tudi nisem rekel. Ne, jaz sem
pošten Švicer, ki se zgraža nad
spako, ki so jo napravili jakobin-
ci iz svobode. Moje naročilo pa je
vzgojno, tako, kakor ga dajš ti
dečkom, če se slabo obnašajo."

S tem sem izuril iz tal travnato
gručo in jo potisnil človeku v usta,
da bi morda ne privabil nepo-
trebnih gledalcev s svojim kri-
čanjem, ter sem ga jel s konjskim bi-
čem obdelovati po zadnji plati do-
kler se mi ni trudila roka.

"Tako," sem rekel, tukaj si po-
kusil mrvico tega, kar si zaslužil.
Zdaj mi pozdravi gospode komi-
sarje! Da pa pozdrav ne dospe
prezgodaj, te hočem nekoliko pri-
vezati za ta le drev'.

Privezal sem ga tedaj z bukev
ob potu. Potem sem se vzpel v se-
dlo in naglo odjezdil dalje. Bil je
zame skrajni čas, da pridem čez
švicarsko mejo.

XXX.

Pri materi.

Pot skozi Jursko gorovje je bila
zelo težavna. Kakor navadno po
kaki jesenski plohi, je zasnežilo
pogorje globoko v dolino in sive
megle so se vlačile po pobočjih.
Ko pa sem prekoračil zadnji gre-
ben, sem zagledal pred seboj div-
no pokrajino krog Neuenburskega
Jezerca, tam zadaj na vzhodu in ju-
gu pa so se žareli v zahajajočem
solncu vrhunci Švicarskih gora.
Tudi če človek ni slikar, vendar
ga čara ta krasota. "O Švica,
draga domovina, kako lepo te je
Bog ustvaril!" vzkliknil sem in
začel veselo spremljati pesem pa-
stirja, ki se je glasila z gorske ste-
ne v dolino.

Na večer drugega dne sem do-
spel v Bern h generalu Erlachu, ki
sem mu izročil pismo velikega so-
dnika Keyzerja. General, častljiv
starček, me je hotel še dalje za-
držati, toda mene je vlekel v Zug, in
tako sem odjahal po enodnevnem
počitku, proti Luzernu. Tudi tu
sem se ustavil en dan, da sem od-
dal nekaj pisem. V Bernu in Lu-
zernu so vsi menili, da nas mora
Švica takoj odpoklicati domov,
kakor hitro bi pahnili Ludovika
XVI. s prestola: dokler pa je kaj
upanja, moramo vzdržati na svo-
jem mestu.

Pozno zvečer sem prišel 15. sep-
tembra v mestece Zug. Nameraval
sem izprva iti do Zurloubenskega
dvora, kjer bi spravljal tudi konja
pod streho, ker nisem hotel tako
pozno motiti matere. Ko pa sem
prišel mimo hišice, in sem zagledal
še luč v izbi privezal sem konja
k plotu in v dveh skokih sem bil
pri hišnih vratih. Potrkal sem, in
za hip se je znotraj oglasila stara
dekla Veronika in vprašala, kdo
je. Ko pa me je spoznala po glasu,
zavpila je: "Mati Muos, mati
Muos, Damian je!" in v vselem
strahu ji je padla kuhinjska sve-
tilka iz rok.

Trenutek potem sem klečal ob
postelji svoje matere in sem po-
ljubljaj njeno drago obličje. Sme-
jala in jokala se je od veselja. "Ti
ubogi dečko", je rekla, "kaj vse
si moral prestati! Ne, ko sem bra-
la, da so te ponižali v službi in so
vsi na pol verovali, da si kriv —
le jaz in Verena Keyzer ne —
misliš, da me to spravi pod
zemljo! Kako si mogel to prestati?
In si mi ostal tudi priden in po-
šten?" — pogledala mi je pri tem
izpraznjeno v oči — "Bogu bodi
hvala! Četudi nisi prinesel ničesar
dr drugega iz Pariza, kakor nedolž-
no srce, rešil si neizmeren zaklad!
Gotovo pa si truden in lačen. Jutri
bo še čas za govorjenje in pripove-
dovanje. Veronika, tečite hitro do-
li "k volu" in prinesite dober
grizljaj in nekaj dobre kapljice!"

(Dalje prihodnjik.)

Kupujte Vojno varčevalno znamko!

TELEFON CANAL 8037

Frank Grill's Dairy

Prva slovensko-hrvaška

MLEKARNA

1818 W. 22nd Street

Chicago, Illinois.

Se priporoča slovenskim in hrvaškim gospodinjam
slovenske čikaške naselbine.Mleko razvažam strankam po hišah točno vsak dan.
Z veselošpovajem Frank Grill, slovensko-hrvaški mlekar

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma,
kuverte, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite
se na največjo slovensko unijsko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede
cene, točnosti in okusnega dela. Osebito vam priporočamo zelo pripravne
Vpladilne knjižice za člane in članice, izdelane v malem žepnem formatu
in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za bla-
gajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter po-
botnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne
pole za vodenje članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno na-
tačen pregled števila članov po skladih, ali razredih.Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih
tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjevo zdravilo uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzro-
ka, ker zaupnost izdelovalatelja zasluži popolno zaupanje in čišlanje od strani številnih odjemalcev. Male
povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper
draginjo na vseh številnih potrebnostih naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji stebel in morali
smo cene nekoliko povišati. Vsa prijatelji Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanosti, ko
moramo veliko več plačevati za potrebnost, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče draginji v
okoli priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vspeh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh boleznih
jih je devetdeset odstotkov povzročenih in splošnih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti
želodec in odstrani iz notranjine drobno vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen
brlog zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobno. Trinerjevi lek: so prosti vsakršne ne-
potrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno žareče rdeče vino.
V zadevi zabasnosti, neprebavnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slabosti, kakor tudi
v želodčnih neprilikah, ki rade nasledujejo šenske ob premembni hitja ali rudarje in druge delavce, ko delajo
in vdihavajo plin, če rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite ga v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje živcev in za ma-
zanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

prodere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti
v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, lum-
bago, otrplosti gležnjev in drugih, najhitrejša
znanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno
rabo notraj. Posebno za izpiranje grla in ust;
istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih ko-
nih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJSE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTAVAH:
GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

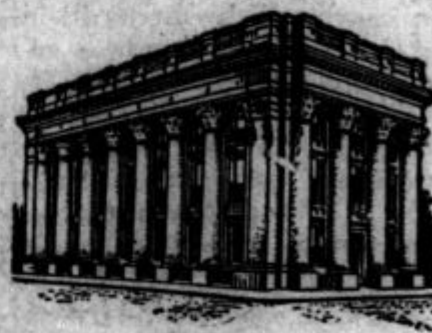
JOSEPH TRINER CO.

Manufacturing Chemists

1333-1343 So. Ashland Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena
leta 1857Nacionalizirana
leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta
1857. Sedaj ima že 14,000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad
\$8,500,000.00. Preostanek glavnice in čist dobiček znaša nad \$550,000.00, kar se drži v poseb-
nem zaščitenem skladu.

Nalozite torej Vaše prihranke v

NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JOLIETU.

3%

Marastile obresti so polletno pripisujejo k glavnici, ali pa izplačujejo na hranilno ulogo od \$1.00 naprej.

3%

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.

Joliet,

Illinois.

"LJUDESKA BANKA".

MARIJA SLUGA

1829 W 22nd St.

Chicago, Ill.

Telefonski Canal 6730

uključena in s drži-

nim dovoljenjem

potrdjena

BARICA

se ali druge priporoča

vselej in hroščim lo-

nam in aprakim

vselej.

Tvrdka E. Bachman, inkorp.

ZASTAVE, REGALIJE IN RA-

ZNE DRUŠTVENE POTREB-

ŠČINE.

2107 S. Hamlin Ave., Chicago, Ill.

Telefon: Lawndale 441.

TISKOVINE

Posebne cene za slavna društva,
cerkvene in šolske upravitelje,
trgovce in zasebnike.

500 papirjev \$2.00

500 kuvert 1.75

250 vel. kuvert 1.75

500 vstopnic 1.50

Bolniške liste, nakaznice in pobotnice
po istotako niski ceni.Pišite nam za ceno predno naročite
pravila in tiskovine kje drugje.

AMERIKANSKI SLOVENEK.

1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.